

**Wymagania edukacyjne z języka polskiego dla klasy pierwszej (zakres podstawowy i rozszerzony) czteroletniego liceum
oraz rozkład materiału do programu nauczania "Oblicza epok" (WSiP)**

Lp.	Temat	Materiał rzeczowy	Wymagania na ocenę dopuszczający	Wymagania na ocenę dostateczny	Wymagania na ocenę dobry	Wymagania na ocenę bardzo dobry	Wymagania na ocenę celujący
1.	Lekcja organizacyjna		<ul style="list-style-type: none"> – zna wymagania edukacyjne w klasie I; kryteria oceniania na lekcjach języka polskiego 				
2.	Co to znaczy zrozumieć tekst?	<p>wprowadzenie do lekcji 1. <i>Co to znaczy zrozumieć tekst?</i></p> <p>Homer, <i>Odyseja</i> (fr.)</p>	<ul style="list-style-type: none"> – wie, na czym polega świadome czytanie – opisuje najważniejsze elementy budowy i języka utworu – krótko przedstawia bohaterów; podejmuje próbę ich oceny – wyszukuje w tekście najbardziej typowe środki językowo-stylistyczne 	<ul style="list-style-type: none"> – zna elementy składające się na świadome czytanie – opisuje elementy budowy i język utworu – wskazuje środki językowe użyte w tekście – rozpoznaje narratora i problematykę – ustala, jakie konteksty są potrzebne do zrozumienia tekstu – próbuje określić wartość dzieła 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia związek między światem przedstawionym a językiem utworu – określa funkcje świata przedstawionego – ocenia postawy bohaterów – analizuje warstwę językowo-stylistyczną tekstu – wyszukuje wartości poznawcze dzieła – wyjaśnia sensy dosłowne i przenośne 	<ul style="list-style-type: none"> – określa funkcję środków językowych użytych w tekście – rozpoznaje wartości etyczne dzieła – uzupełnia sensy metaforyczne niedopowiedziane w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> – określa wpływ stylu i języka na wymowę tekstu – ocenia idee zawarte w tekście, postawy bohaterów oraz walory estetyczne dzieła – poszukuje w utworze sensów nadrzędnych
3.	Klasyfikacje literatury	<p>wprowadzenie do lekcji 2. <i>Klasyfikacje literatury</i></p> <p>Homer, <i>Odyseja. Odyseusz i syreny</i> (<i>Pieśń XII</i>, fr.)</p> <p>Wisława Szymborska, <i>Żona Lota</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> – zna podział literatury na rodzaje i gatunki – wie, jak nazywają się osoby mówiące w różnych tekstach literackich – wie, że jest różnica między tekstem literackim a tekstem retorycznym 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia cechy utworów zgodnie z wyznacznikami literatury – zna cechy tekstu retorycznego – zna formy zapisu tekstów prozatorskich i poetyckich – wyszukuje w tekstach cytaty potwierdzające 	<ul style="list-style-type: none"> – klasyfikuje utwory zgodnie z wyznacznikami literatury – wskazuje w tekście cechy retoryczne – odczytuje właściwie technikę zapisu konkretnego utworu 	<ul style="list-style-type: none"> – rozróżnia funkcje tekstów zaliczanych do literatury oraz retoryki – na podstawie tabeli przedstawiającej różne typy wiersza określa, który z nich reprezentuje <i>Żona Lota</i> 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia i uzasadnia, który z rodzajów literackich daje się przełożyć na język filmu

				obiektywizm i/lub subiektywizm osoby mówiącej			
4.	Znaki wokół nas	wprowadzenie do lekcji 3. <i>Znaki wokół nas</i> zadanie projektowe – Leopold Staff, <i>Ogród przedziwny</i> (fr.)	<ul style="list-style-type: none"> – rozumie pojęcie <i>znak</i> – wymienia główne rodzaje znaków – na podstawie dowolnego źródła wyjaśnia znaczenie podniesionego kciuka w kulturze rzymskiej – podaje po trzy przykłady ikonograficznych i symbolicznych znaków drogowych – próbuje włączyć się w prace zespołu projektowego 	<ul style="list-style-type: none"> – rozróżnia różne rodzaje znaków – wyjaśnia znaczenie podniesionego kciuka w kulturze współczesnej – wyjaśnia znaczenie trzech wybranych ikonek stosowanych przez użytkowników czatów lub komunikatorów internetowych – angażuje się w prace projektowe zmierzające do opracowania pisma obrazkowego 	<ul style="list-style-type: none"> – klasyfikuje znaki dymne jako znaki umowne bądź symptomy – określa główne elementy brzmieniowe składające się na wyraz <i>stońce</i> – na potrzeby projektu analizuje i interpretuje fragment wiersza Staffa – zbiera pomysły do wykorzystania w zadaniu projektowym 	<ul style="list-style-type: none"> – objaśnia znaki widoczne na ludzkiej twarzy – wskazuje inne niż uśmiech znaki ikoniczne – uzasadnia, kiedy uśmiech jest znakiem umownym, a kiedy – symptomem – opracowuje założenia projektowanego pisma i jego prototyp – przekłada fragment wiersza Staffa 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje przykłady znaków: ikonicznego, symbolicznego pozajęzykowego i symbolicznego językowego o tym samym znaczeniu – wyjaśnia, co oznacza w świetle teorii znaków przekład tekstu z jednego języka na inny – opisuje zasady tworzenia pisma obrazkowego na podstawie wniosków z projektu
5.	Język – narzędzie porozumienia	wprowadzenie do lekcji 4. <i>Język – narzędzie porozumienia</i> Renata Grzegorzczkova, <i>Problem funkcji języka...</i> (fr.)	<ul style="list-style-type: none"> – wie, co to jest akt komunikacji – wymienia elementy aktu komunikacji – zna związane z aktem komunikacji funkcje języka – podaje przykład żartu słownego użytego w tekście Grzegorzczkovej 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia funkcje języka związane z aktem komunikacji – omawia dwa sposoby ujawniania się funkcji poetyckiej w języku – wyjaśnia, na czym polega, zdaniem Grzegorzczkovej, nietrafność ujęcia funkcji poetyckiej 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia związek między wierszowaną formą tekstu a funkcją poetycką – wyjaśnia istotę „świata intencjonalnego” w tekście poetyckim 	<ul style="list-style-type: none"> – wie, w jaki sposób poszczególne funkcje języka ujawniają się w tekście – wyszukuje w wybranych tekstach przykłady kreatywności językowej w zakresie przekraczania normy semantycznej 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje i określa pozakomunikacyjne funkcje języka – na podstawie tekstu Renaty Grzegorzczkovej wyjaśnia, czemu służy naruszenie normy językowej
BIBLIA W LITERATURZE I KULTURZE							
6.	Biblijne źródła kultury europejskiej	wprowadzenie do lekcji 5. <i>Biblijne źródła kultury europejskiej</i> Anna Świderkówna, <i>Rozmowy o Biblii</i> (fr.) miniprzewodniki:	<ul style="list-style-type: none"> – określa czas powstania Biblii – wyjaśnia, na czym polega wyjątkowe znaczenie Biblii w kulturze – wie, co to jest skrót 	<ul style="list-style-type: none"> – objaśnia istotę podziału Biblii na Stary i Nowy Testament – umie posługiwać się skrótami biblijnymi – wyszukuje w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> – zna typy ksiąg biblijnych – opisuje zawartość tematyczną wybranych ksiąg – wyjaśnia, na czym polega niezamierzony 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje, do których ksiąg biblijnych odwołał się Gomółka – wyszukuje w Biblii werset Mt 7,6 i wyjaśnia znaczenie zawartego w nim 	<ul style="list-style-type: none"> – sprawdza w księgach biblijnych brzmienie przysłowia z 1. akapitu tekstu – podaje przykłady innych biblizmów niż te wymienione w

		frazeologizmy biblijne; referat jako forma wypowiedzi	biblijny – potrafi wskazać źródła współczesnej kultury – wie, czym charakteryzuje się referat – podejmuje próbę napisania referatu	Świderkówny związki frazeologiczne, odczytuje ich sens – pisze referat	komizm przytoczonych przez Świderkównę słów Władysława Gomółki – podaje argumenty świadczące o popularności Biblii – dokonuje krytycznej selekcji źródeł internetowych	frazeologizmu – wyszukuje nawiązania do Biblii we współczesnej kulturze, określa ich funkcję – pisze referat zgodnie ze wszystkimi założeniami tej formy wypowiedzi	podręczniku, wskazuje dzieła mogące stanowić ich ilustrację – wygłasza referat w klasie
7.	Analiza tekstu nieliterackiego. Sprawdzenie umiejętności	Gerhard Lofink, <i>Wielość gatunków i form biblijnych</i> (fr.) zadania 1.–11.	– analizuje strukturę tekstu – podejmuje próbę odczytania sensu tekstu – dostrzega sposób prowadzenia wyводу i argumentację – rozpoznaje w tekście przykłady	– odczytuje sens tekstu – podejmuje próbę sformułowania głównej myśli każdego akapitu – wskazuje w tekście argumenty – próbuje określić cel zamieszczonych w tekście przykładów	– formułuje główną myśl akapitów – określa cel zamieszczonych przykładów – rozpoznaje środki językowe – określa funkcję języka dominującą w tekście – pisze streszczenie tekstu	– określa funkcje zastosowanych środków językowych – uzasadnia, jaka funkcja języka dominuje w tekście – pisze streszczenie, uwzględniając cel tekstu i główną myśl kolejnych akapitów	
8.	Biblia – dokument i opowieść	wprowadzenie do lekcji 6. <i>Biblia – dokument i opowieść</i> Anna Świderkówna, <i>Biblia między mitem a historią</i> (fr.)	– definiuje pojęcie <i>historia</i> – wskazuje znaczenie słowa <i>obiektywny</i> – wyjaśnia, w jaki sposób autorka rozumie pojęcie mitu – podejmuje próbę uzasadnienia, które z podanych zdań najtrafniej oddaje istotę tekstu	– podaje powody, dla których autorka uważa, że nie istnieje obiektywna historia pisana – wskazuje słowo, które w tekście przeciwstawiono wyrazowi <i>obiektywny</i> – omawia różnice między mitem a legendą, odwołując się do tekstu – uzasadnia, które zdanie najtrafniej oddaje istotę tekstu	– wskazuje wyraz, który najtrafniej określa związek znaczeniowy łączący mit z bajką i przypowieścią – objaśnia sens fragmentu „pisało się obrazami”	– wyjaśnia, na czym, zdaniem autorki, polega prawdziwość tekstu historycznego – ustosunkowuje się do stwierdzenia, że Biblię można zaliczyć do historii prawdziwych	– ustosunkowuje się do stwierdzenia, że w pierwszych księgach Biblii „nie należy szukać tekstów historycznych” – rozważa, w jakim stopniu Biblia odpowiada pojęciu mitu sformułowanemu przez Burrowsa
9.	Historia Abrahama	wprowadzenie do lekcji 7. <i>Historia Abrahama</i>	– zna genezę i czas powstania Księgi Rodzaju; objaśnia jej	– charakteryzuje Abrahama, zwracając uwagę na motywy	– analizuje wypowiedzi Boga w trybie rozkazującym i czasie	– ocenia postępowanie Abrahama – analizuje zdanie	– porównuje sposób ukazania biblijnego motywu w przynajmniej

		<p>Księga Rodzaju, historia Abrahama (22, 1–18)</p> <p>Brendan Powell Smith, <i>The Brick Bible</i>, 2001–2015</p> <p>miniprzewodnik: symbolika biblijna</p> <p>infografika: postacie biblijne</p>	<p>tytuł</p> <ul style="list-style-type: none"> – wie, co oznaczają pojęcia <i>sacrum</i> i <i>profanum</i> – przedstawia swoje wrażenia po lekturze fragmentu – opowiada historię Abrahama; wymienia jej bohaterów – przedstawia okoliczności próby, na którą Bóg wystawił Abrahama – wyszukuje w tekście zdania pojedyncze i złożone – podejmuje próbę napisania wypowiedzi argumentacyjnej 	<p>jego postępowania</p> <ul style="list-style-type: none"> – prezentuje starotestamentową wizję Boga – wybiera określenia, które najtrafniej opisują rolę osoby opowiadającej historię Abrahama – zdania pojedyncze i złożone z tekstu dzieli na wypowiedzenia złożone współrzędnie i podrzędnie – pisze wypowiedź argumentacyjną 	<p>przyszłym</p> <ul style="list-style-type: none"> – ocenia projekt <i>The Brick Bible</i>, wyjaśnia, czemu służy takie przedstawienie Biblii – odszukuje w tekście cechy stylu biblijnego 	<p>z Księgi Rodzaju, dokonuje jego rozbioru logicznego</p> <ul style="list-style-type: none"> – rozważa, w jaki sposób kultura popularna przetwarza motywy biblijne – wyszukuje inne przykłady mieszania <i>sacrum</i> i <i>profanum</i> we współczesnej kulturze, uzasadnia, czy są one profanacją świętych treści – w wypowiedzi argumentacyjnej zachowuje wszystkie cechy tej formy gatunkowej 	<p>dwóch tekstach kultury</p> <ul style="list-style-type: none"> – porównuje ilustrację z <i>The Brick Bible</i> z obrazem Leonarda da Vinci <i>Ostatnia wieczerza</i>
10.	Parafraza opowieści biblijnej	<p>wprowadzenie do lekcji 8. <i>Parafraza opowieści biblijnej</i></p> <p>Gustaw Herling-Grudziński, <i>Ofiarowanie</i> (fr.)</p>	<ul style="list-style-type: none"> – zna pojęcia: parafraza, aluzja literacka, apokryf – nazywa emocje, których doświadcza Abraham – wskazuje podobieństwa i różnice w kreacji świata przedstawionego we fragmencie Księgi Rodzaju i współczesnym opowiadaniu 	<ul style="list-style-type: none"> – potrafi wskazać parafrazę i aluzję literacką w tekście – określa kompetencje narratora we fragmencie Księgi Rodzaju i w tekście współczesnym 	<ul style="list-style-type: none"> – określa, jakim rodzajem aluzji literackiej jest <i>Ofiarowanie</i> 	<ul style="list-style-type: none"> – określa wymowę opowiadania Herlinga-Grudzińskiego o w stosunku do religii i jej nakazów 	<ul style="list-style-type: none"> – interpretuje wymowę opowiadania Herlinga-Grudzińskiego, w funkcji argumentów wykorzystuje cytaty z książki autora <i>Rozmowy w Neapolu</i>
11.	Tworzenie własnego tekstu. Wypowiedź ustna	<p>zadanie 1.</p> <p>Pieter Bruegel, <i>Wieża Babel</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> – zapoznaje się z przykładowym planem wypowiedzi – ma świadomość, że opanowanie zasad tworzenia wypowiedzi ustnej jest przydatne w sztuce prowadzenia dyskusji – analizuje polecenie zawarte w temacie – zna zasady tworzenia 	<ul style="list-style-type: none"> – potrafi przygotować na podstawie podanego przykładu własny konspekt wypowiedzi ustnej – formułuje własną tezę – określa zakres i typ tekstów do wykorzystania – rozwija umiejętność argumentacji 	<ul style="list-style-type: none"> – posługuje się słownictwem pozwalającym wyrazić i uzasadnić własne zdanie – prezentuje wypowiedź na forum klasy, pamiętając o funkcji wstępu i zakończenia 	<ul style="list-style-type: none"> – formułuje opinię popartą uzasadnieniem – płynnie przechodzi od opinii (tezy) do jej uzasadnienia, bez sygnalizowania tego specjalnym sformułowaniem 	<ul style="list-style-type: none"> – z łatwością tworzy wstęp i zakończenie do wypowiedzi informacyjnych i argumentacyjnych – potrafi wskazać wiele tekstów kultury nawiązujących do zagadnienia ujętego w temacie

			wypowiedzi ustnej				
12.	Cierpienie w Biblii – Księga Hioba	wprowadzenie do lekcji 9. <i>Cierpienie w Biblii – Księga Hioba</i> Księga Hioba (7,1–21)	<ul style="list-style-type: none"> – wie, że duża część Księgi Hioba jest poematem – opowiada historię Hioba – opisuje przedstawione w utworze relacje między Bogiem a człowiekiem – wie, co to są powtórzenia 	<ul style="list-style-type: none"> – potrafi zdefiniować poemat jako gatunek literacki – określa funkcję powtórzeń w tekście – odszukuje w tekście i interpretuje uniwersalne wypowiedzi dotyczące ludzkiego losu 	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje językowy kształt wypowiedzi Hioba – wyjaśnia, dlaczego Bóg przywrócił Hioba do dawnego stanu – przygotowuje plan wypowiedzi argumentacyjnej, inspirowanej słowami Kierkegaarda 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, w jaki sposób Hiob pojmuje grzech – pisze wypowiedź argumentacyjną na zadany temat zgodnie ze wszystkimi założeniami tej formy gatunkowej 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia swoje stanowisko na temat sensu niezawinionego cierpienia – porównuje próby, którym zostali poddani Hiob i Abraham, tworzy plan porównywania obu tekstów kultury
13.	Wiersz o współczesnym Hiobie	wprowadzenie do lekcji 10. <i>Wiersz o współczesnym Hiobie</i> Anna Kamińska, <i>Powrót Hioba</i> Gerhard Marcks, <i>Hiob</i> , 1957	<ul style="list-style-type: none"> – określa osobę mówiącą w wierszu – wymienia przywołane w tekście przyczyny śmierci i formy cierpienia – wie, co to jest stylizacja biblijna – opisuje swoje wrażenia po obejrzeniu posągu <i>Hiob</i> Gerharda Marcksa 	<ul style="list-style-type: none"> – określa problematykę wiersza – wymienia elementy nowego życia Hioba – uzasadnia, czy <i>Wiersz o współczesnym Hiobie</i> jest przykładem stylizacji biblijnej – ustosunkowuje się do stwierdzenia, że cierpienie uszlachetnia; przedstawia argumenty na uzasadnienie swojego zdania 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, dlaczego Hiob po ocaleniu nie potrafi być szczęśliwy – wskazuje w wierszu elementy przedstawienia nawiązujące do opowieści biblijnej – określa funkcję czasownika „zdechł” (3. wers), uwzględniając jego łączliwość składniową – interpretuje sens ostatniego wersu wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> – poddaje analizie budowę zdań, użyte słownictwo i środki stylistyczne, charakteryzuje język utworu – wyjaśnia stwierdzenie, że bohater „wśród ludzi” jest „zbędny jak wyrzut sumienia” 	<ul style="list-style-type: none"> – rozważa, czy ludzie mają prawo do poszukiwania szczęścia po przeżyciu największej osobistej tragedii
14.	Życie, śmierć i los – Księga Koheleta	wprowadzenie do lekcji 11. <i>Życie, śmierć i los – Księga Koheleta</i> Księga Eklezjasty (1, 1–14) Fernando Vicente, <i>Vanitas</i> , XXI w. mural z motywem <i>vanitas</i> , XXI w. miniprzewodnik:	<ul style="list-style-type: none"> – wie, co to są księgi mądrościowe – zna pojęcia: aforyzm, paralelizm składniowy, paralelizm znaczeniowy – objaśnia sens wyrazu <i>marność</i> w kontekście księgi biblijnej – zna rodzaje zdań złożonych współrzędnie i podrzędnie – przedstawia swoje 	<ul style="list-style-type: none"> – umie wyjaśnić, co oznaczają imię Kohelet i Księga Eklezjasty – analizuje budowę składniową wskazanego wypowiedzenia – odszukuje w tekście i interpretuje aforyzmy wyrażające prawdy o świecie i człowieku – określa, co jest 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje językowe środki stylistyczne podkreślające refleksyjny charakter tekstu – określa funkcję zdań podrzędnych w tekście biblijnym 	<ul style="list-style-type: none"> – określa typy zdań złożonych występujących w Księdze Koheleta – porównuje sposób przedstawienia przemijalności życia w Biblii i w dziele malarskim – szuka innych dzieł sztuki zainspirowanych motywem <i>vanitas</i> 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia sensy zawarte w pytaniach występujących we fragmencie księgi biblijnej – wykazuje, że fascynacja motywem <i>vanitas</i> jest wciąż popularna w sztuce współczesnej

		rodzaje zdań złożonych infografika: miejsca biblijne	wrażenia po obejrzeniu muralu z motywem <i>vanitas</i>	marnością zdaniem twórcy obrazu <i>Vanitas</i>			
15.	Miłość nie tylko duchowa	wprowadzenie do lekcji 12. <i>Miłość nie tylko duchowa</i> Pieśń nad Pieśniami (1, 15–2, 4)	<ul style="list-style-type: none"> – zna formę gatunkową Pieśni nad Pieśniami – wie, co to jest alegoria – potrafi odczytać sens dosłowny i sens alegoryczny Pieśni nad Pieśniami – określa, kto wypowiada się w tekście – wymienia porównania, jakimi posługują się Oblubieniec i Oblubienica 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, dlaczego w przypadku Pieśni nad Pieśniami powinno się uwzględniać interpretację alegoryczną – analizuje strukturę porównań wymienianych przez Oblubienca i Oblubienicę – pisze wypowiedź argumentacyjną 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia sens porównań wymienianych przez Oblubienca i Oblubienicę – określa, jaki rodzaj miłości wyrażają rozmówcy 	<ul style="list-style-type: none"> – porównuje budowę wykrzyknień w wypowiedziach osób mówiących w tekście – pisze wypowiedź argumentacyjną zgodnie ze wszystkimi zasadami tej formy gatunkowej 	<ul style="list-style-type: none"> – podaje znaczenie symboli: ciernie, jabłoni, lilia, narcyz – porównuje język oraz wymowę Pieśni nad Pieśniami i <i>Hymnu o miłości</i> świętego Pawła z Tarsu – formułuje koncepcję porównania utworów, a wnioski zapisuje w dowolnej formie
16.	Współczesne nawiązania do Pieśni nad Pieśniami	wprowadzenie do lekcji 13. <i>Współczesne nawiązania do Pieśni nad Pieśniami</i> Edward Stachura, <i>Pejzaż</i> Halina Poświatowska, <i>Odłamałam gałąź miłości</i> zadanie projektowe (antologia najpiękniejszych wierszy o miłości)	<ul style="list-style-type: none"> – określa osoby mówiące w wierszach – wyjaśnia na podstawie tekstu Stachury, czy miłość usprawiedliwia bezwarunkowy podziw – wskazuje metafory i alegorię w wierszu Poświatowskiej – bierze udział w zadaniu projektowym 	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje stosunek do miłości wyrażany przez osoby mówiące w wierszach – opracowuje krótkie hasło internetowe definiujące miłość jako uczucie łączące dwoje ludzi – współtworzy antologię najpiękniejszych wierszy o miłości 	<ul style="list-style-type: none"> – analizuje budowę składniową 1. i 3. strofy wiersza Poświatowskiej, wyjaśnia funkcję takiego ukształtowania wypowiedzi – uzasadnia, odwołując się do różnych tekstów kultury, czy miłość umiera – ilustruje wybranym tekstem kultury każdy z wierszy zamieszczonych w antologii 	<ul style="list-style-type: none"> – określa, odwołując się do wiersza Stachury, czy uczucia osoby mówiącej są wyrażone w sposób pośredni czy bezpośredni – rozważa, na czym polega podobieństwo przedstawienia Oblubienca i Oblubienicy w Pieśni nad Pieśniami oraz przedstawienia bohaterki wiersza Stachury – porównuje i ocenia efekty projektów, publikuje najlepszą antologię w formie albumu 	<ul style="list-style-type: none"> – porównuje wiersz Poświatowskiej z obrazem Muncha <i>Pocałunek na plaży</i>, 1921 – wyjaśnia, odwołując się do Pieśni nad Pieśniami, wiersza Stachury i aktu Modiglianego <i>Stojąca naga Elvira</i>, 1918, w jaki sposób twórcy osiągnęli subtelność artystyczną dzieł
17.	Świat poezji biblijnej – psalmy	wprowadzenie do lekcji 14. <i>Świat poezji biblijnej – psalmy</i>	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje kreację osoby mówiącej i adresata oraz relacje między nimi 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje cechy gatunkowe psalmu w przywołanych utworach 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje najważniejsze środki stylistyczne zastosowane 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, w czym wyraża się kunsztowność Psalmu 47 – analizuje różne 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, jaką funkcję pełni parafrazowanie Księgi Psalmów w wybranych tekstach kultury

		<p>Psalm 13; Psalm 47 Agnieszka Osiecka, <i>Chwalmy Pana</i></p>	<p>w omawianych psalmach</p> <ul style="list-style-type: none"> – wymienia cechy gatunkowe psalmu – wie, kiedy w tekście poetyckim występuje podmiot zbiorowy – podejmuje próbę napisania hasła encyklopedycznego 	<ul style="list-style-type: none"> – określa rodzaj psalmu – podaje przykłady świadczące o emocjonalności osoby mówiącej w Psalmie 13 – pisze hasło encyklopedyczne 	<p>w psalmach; określa ich funkcje</p> <ul style="list-style-type: none"> – szuka inspiracji Księgą Psalmów w różnych tekstach kultury współczesnej – uzasadnia, czy utwór <i>Chwalmy Pana</i> można nazwać współczesnym psalmem 	<p>współczesne teksty kultury, wyjaśnia, które z nich są parafrazą, a które wiernie nawiązują do Księgi Psalmów</p> <p>zna pojęcie <i>gospel</i></p>	<p>współczesnej porównuje sposób wyrażania radości w Psalmie 47 i w pieśniach gospel</p>
18.	<p>Psalmy inspiracją dla poetów wszystkich czasów</p>	<p>wprowadzenie do lekcji 15. <i>Psalmy inspiracją dla poetów wszystkich czasów</i> Czesław Miłosz, Psalm 30. (<i>Podzięką za wybawienie od śmierci</i>) Wisława Szymborska, <i>Psalm</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje w obu wersjach Psalmu 30. słownictwo potwierdzające, że tekst ma charakter dziękczynny – rozumie, czym charakteryzują się funkcje: informatywna, ekspresywna i impresywna – wskazuje w <i>Psalmie</i> Szymborskiej anafory – wskazuje w <i>Psalmie</i> Szymborskiej fragmenty zawierające ironię 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje w obu wersjach Psalmu 30. fragmenty ujawniające funkcję informatywną, ekspresywną i impresywną – określa rolę anafory w wierszu Szymborskiej – wyjaśnia znaczenie związku frazeologicznego „krecia robota”, określa jego funkcję w <i>Psalmie</i> Szymborskiej 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje relacje człowieka z Bogiem na podstawie obu wersji Psalmu 30. – analizuje język <i>Psalmu</i> Szymborskiej, uwzględniając zabiegi językowe uzasadniające tytuł wiersza – wyjaśnia, w jakim celu Szymborska dokonała przekształcenia maksymy Terencjusza – opisuje obraz przyrody wyłaniający się z <i>Psalmu</i> Szymborskiej 	<ul style="list-style-type: none"> – uzasadnia, że Psalm 30. Miłosa jest parafrazą psalmu biblijnego – objaśnia obecne w <i>Psalmie</i> Szymborskiej symbole i personifikacje elementów przyrody – interpretuje tytuł wiersza Szymborskiej – pisze referat i wypowiedź argumentacyjną zgodnie ze wszystkimi zasadami tych form gatunkowych 	
19.	<p>Biblijna wizja końca świata</p>	<p>wprowadzenie do lekcji 16. <i>Biblijna wizja końca świata</i> Apokalipsa świętego Jana (9, 1–12) Miniprzewodnik</p> <p>motywy biblijne zadanie projektowe (wystawa multimedialna na temat wizji</p>	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia pojęcie <i>apokalipsa</i> – opowiada wydarzenia opisane w tekście – wskazuje w utworze cechy wypowiedzi proroczej – streszcza w punktach opowiadanie zamieszczone w tekście – włącza się w prace projektowe 	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje kreację człowieka przedstawioną w Apokalipsie świętego Jana – wskazuje w tekście elementy alegoryczne – wymienia uniwersalne motywy obecne w Biblii – zbiera materiały do zadania projektowego 	<ul style="list-style-type: none"> – odszukuje w tekście środki językowe służące obrazowaniu apokaliptycznemu – charakteryzuje cierpienia zadane ludziom przez szarańczę – objaśnia elementy alegoryczne we fragmencie Apokalipsy 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia sens wyrażenia „studnia Czeluści” – pisze ostrzeżenia dla ludzkości wchodzącej w trzecią dekadę XXI w. 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia symbole zamieszczone w tekście – przedstawia i argumentuje swoje stanowisko na temat kar opisanych w utworze – organizuje wystawę multimedialną na temat wizji apokalipsy w sztuce XX i XXI w.

		apokalipsy w sztuce XX i XXI w.)					
20.	Biblia w literaturze i kulturze. Powtórzenie i sprawdzenie wiadomości		<ul style="list-style-type: none"> – zna czas powstania Biblii – wie na czym polega wartość Biblii – zna uniwersalne motywy biblijne – wie, że Biblia nie jest jednorodna gatunkowo – dostrzega żywotność motywów biblijnych w kulturze – zna frazeologizmy o biblijnym rodowodzie 	<ul style="list-style-type: none"> – rozróżnia formę gatunkową tekstów biblijnych – wymienia motywy obecne w poznanych księgach biblijnych – podaje przykłady utworów inspirowanych Biblią – wie, czym odznacza się styl biblijny i stylizacja biblijna – wyjaśnia frazeologizmy o biblijnym rodowodzie 	<ul style="list-style-type: none"> – podaje przykłady utworów inspirowanych Biblią, wyjaśnia, na czym polega nawiązanie – charakteryzuje styl wybranych tekstów biblijnych – podaje przykłady tekstów, w których występuje stylizacja biblijna 	<ul style="list-style-type: none"> – określa rolę Biblii w tworzeniu znaczeń uniwersalnych – omawia funkcję środków artystycznych charakterystycznych dla stylu biblijnego – określa funkcje stylizacji biblijnej 	
21.	Praca klasowa						
LITERATURA GREKÓW I RZYMIAN							
22.	Źródła literatury – antyk	<p>wprowadzenie do lekcji 17. <i>Źródła literatury – antyk</i></p> <p>Arystoteles, <i>Poetyka</i> (fr.)</p> <p>Safona, [<i>Wydaje mi się samym bogom równy</i>]</p> <p>Tyrtajos, <i>Rzecz to piękna...</i> (fr.)</p>	<ul style="list-style-type: none"> – określa czas trwania epoki starożytnej – wie, że Tyrtajos i Safona to przedstawiciele literatury greckiej – wymienia najważniejsze tematy literatury antycznej – zna najważniejsze pojęcia związane z literaturą antyczną – opisuje uczucia zakochanej kobiety z wiersza Safony – potrafi wyjaśnić pojęcie <i>liryka tyrtejska</i> – rozpoznaje w wierszu Tyrtajosa formy 	<ul style="list-style-type: none"> – objaśnia, na czym polegała antyczna idea naśladownictwa – wyjaśnia, co według Arystotelesa wyróżnia sztukę poetów – odnosząc się do <i>Poetyki</i>, wymienia środki obrazowania typowe dla poezji – wyjaśnia, z jakim apelem osoba mówiąca zwraca się do żołnierzy w liryku Tyrtajosa – określa, czemu służy w wierszu Tyrtajosa użycie czasowników w różnych trybach 	<p>wie, że literaturę antyczną można podzielić na okresy</p> <p>wymienia antyczne wyznaczniki literatury</p> <ul style="list-style-type: none"> – sporządza notatkę na temat antycznych i współczesnych wyznaczników literatury – interpretuje sens ostatniego wersu wiersza Safony – wykazuje za pomocą odpowiednich argumentów, że wiersz Tyrtajosa jest utworem o charakterze 	<ul style="list-style-type: none"> – potrafi przyporządkować wybranych autorów do odpowiednich okresów – omawia antyczne wyznaczniki literatury – określa problematykę najważniejszych dzieł literatury antycznej – opracowuje hasło encyklopedyczne <i>literatura antyczna</i> – ocenia sposób wyrażania miłości w wierszu Safony – uzasadnia, czy miłość do ojczyzny w sytuacji zagrożenia zawsze 	<ul style="list-style-type: none"> – posługuje się biegle terminologią teoretycznoliteracką dotyczącą klasyfikacji rodzajowej i gatunkowej – uzasadnia, czy poezja wciąż wiąże się z muzyką – rozważa cytaty pochodzący z <i>Hymnu o miłości</i>, odnosząc się do wiersza Safony i własnych przemyśleń – określa, odwołując się do utworów literackich i filmów, który wzór patriotyzmu jest mu bliższy: wojenny, heroiczny czy oparty na pracy

			czasowników w różnych trybach		retorycznym	wymaga ofiary z życia	
23.	Filozofia sztuką życia	wprowadzenie do lekcji 18. <i>Filozofia sztuką życia</i> Platon, <i>Obrona Sokratesa</i> (fr.)	<ul style="list-style-type: none"> – objaśnia, co jest istotą filozofii, odwołując się do tekstu – posługuje się nazwami wartości (dobro, prawda, mądrość, cnota) – określa na podstawie 4. akapitu tekstu, o co według filozofa należy dbać w życiu – wie, czym charakteryzuje się mowa jako forma wypowiedzi retorycznej 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, odwołując się do tekstu, na czym polega fałszywe przekonanie ludzi o swojej mądrości – opracowuje plan mowy, wciela się w rolę obrońcy Sokratesa – pisze referat na temat wybranego filozofa greckiego i jego poglądów 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, na czym, zdaniem Sokratesa, polega uprawianie filozofii – uzasadnia swoje zdanie na temat poglądów głoszonych przez Sokratesa 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia wywód Sokratesa, odwołując się do tekstu Platona – pisze referat zgodny z wszystkimi założeniami gatunkowymi tej formy wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, odwołując się do filozofii greckiej, jakie były poglądy starożytnych na temat dobra, prawdy i piękna – wygłasza referat w klasie
24.	Świat idei i świat realny	wprowadzenie do lekcji 19. <i>Świat idei i świat realny</i> Platon, <i>Państwo</i> (fr.)	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje rozmówców i sytuację nadawczo-odbiorczą w <i>Państwie</i> Platona – streszcza poglądy Platona na temat państwa – wyjaśnia, jakiego człowieka Platon uważa za szczęśliwego, a jakiego za godnego pożałowania – rozpoznaje w tekście środki językowe służące perswazji – wie, co oznacza pojęcie <i>utopia</i> 	<ul style="list-style-type: none"> – określa funkcje rozmówców w tekście Platona – wskazuje w <i>Państwie</i> elementy utopijne – wymienia przyczyny wojen wskazane przez Platona 	<ul style="list-style-type: none"> – objaśnia symboliczne znaczenia elementów alegorii jaskini – określa, dlaczego słuszne ideały tak łatwo ulegają wypaczeniu – ocenia model państwa opisany przez Platona 	<ul style="list-style-type: none"> – określa, za pomocą jakich narzędzi można poznawać nowe idee – porównuje Platońskie wyobrażenie o świetle absolutnym z chrześcijańską wizją takiego świata – uzasadnia, w jakim stopniu Platońska idea państwa jest możliwa do zrealizowania 	<ul style="list-style-type: none"> – odnosi alegorię jaskini do czasów współczesnych; określa, co będzie ogniem, co cieniami na ścianie, a co kajdanami we współczesnej „jaskini” – ocenia, która z dróg poznania jest, zdaniem Platona, bardziej wartościowa – uzasadnia, czy obywatel może cieszyć się nieograniczoną wolnością i czy społeczeństwo niezorganizowane może być społecznością szczęśliwą
25.	Mit o złotym wieku	wprowadzenie do lekcji 20. <i>Mit o złotym wieku</i> Jan Parandowski, <i>Mitologia</i> (fr. części I <i>Grecja</i>) infografika: postacie	<ul style="list-style-type: none"> – wie, czym charakteryzuje się mit – podaje przykład personifikacji, odwołując się do tekstu Parandowskiego – sporządza notatkę o czterech wiekach 	<ul style="list-style-type: none"> – doskonalą umiejętność streszczenia – opisuje, odnosząc się do fragmentów tekstu Parandowskiego, co jest podstawą szczęścia 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia różnice w rozumieniu pojęcia <i>ludzkość</i> w różnych mitach o powstaniu człowieka – ustosunkowuje się do tezy, że ludzie kochający wojnę to 	<ul style="list-style-type: none"> – porównuje mityczne elementy stworzenia świata z opisami z Księgi Rodzaju – opracowuje hasło encyklopedyczne wyjaśniające funkcję wątków 	<ul style="list-style-type: none"> – interpretuje symbolikę metali służących do charakterystyki kolejnych wieków ludzkości

		mitologii greckiej	ludzkości według mitologii greckiej – opowiada historię Prometeusza		osoby o sercach „twardych jak kamień”	mitologicznych we współczesnym filmie	
26.	Pojedynek bez szans na zwycięstwo	wprowadzenie do lekcji 21. <i>Pojedynek bez szans na zwycięstwo</i> Jan Parandowski, <i>Mitologia</i> (fr. części I <i>Grecja</i>) miniprzewodnik: frazeologizmy antyczne zadanie projektowe (wystawa o mitologicznych konfliktach między bogami a śmiertelnikami)	– opowiada mit o Apollu i Marsjaszu – wyszukuje w wierszu Herberta powtórzenie i określa jego funkcję w tekście – przygotowuje argumenty do dyskusji na temat sposobu traktowania pokonanego Marsjasza przez Apolla – włącza się w prace projektowe	– wskazuje wydarzenia występujące tylko w wierszu – rozpoznaje środki stylistyczne w wierszu Herberta; określa ich funkcje – uczestniczy w dyskusji na temat sposobu traktowania pokonanego Marsjasza przez Apolla – zna frazeologizmy o mitologicznym rodowodzie – zbiera materiały do zadania projektowego	– ocenia przyczyny okrutnego zachowania Apolla – określa wymowę utworu Herberta – wyjaśnia frazeologizmy o mitologicznym rodowodzie	– interpretuje zakończenie wiersza, uwzględniając stosunek natury do cierpienia Marsjasza	– porównuje wizerunek Marsjasza ukazany w micie, wierszu Herberta i rzeźbie André Le Bruna, <i>Marsjasz</i> , 1783 – podaje przykłady innych mitologizmów niż te wymienione w podręczniku – organizuje wystawę poświęconą mitologicznym konfliktom między bogami a śmiertelnikami
27.	Apollo – bóg o wielu twarzach	wprowadzenie do lekcji 22. <i>Apollo – bóg o wielu twarzach</i> Zygmunt Kubiak, <i>Apollo między mrokiem a światłem</i> (fr.)	– wie, że tekst Kubiaka to esej – opowiada dzieje Apolla – wykazuje niejednoznaczność mitologicznego wizerunku boga – przeredagowuje akapit 5. tekstu Kubiaka	– wie, czym odznacza się esej jako forma wypowiedzi – charakteryzuje pojmowanie sprawiedliwości przez starożytnych Greków – wskazuje w tekście metafory – rozumie pojęcie etymologicznego znaczenia wyrazu	– zna elementy kompozycji eseju – interpretuje zawarte w eseju metafory – wyjaśnia, z jakich powodów Kubiak, używa określenia „wilczy” bóg	– analizuje kompozycję tekstu Kubiaka, wyjaśnia sposób, w jaki autor łączy ze sobą poszczególne akapity – w wypowiedzi pisemnej przedstawia refleksje na temat wybranego bohatera mitologii greckiej	– określa i ocenia styl Kubiaka – wypowiedzi pisemnej na temat wybranego bohatera mitologii greckiej nadaje cechy gatunkowe eseju
28.	Tęsknota na wieki – mit o Demeter	wprowadzenie do lekcji 23. <i>Tęsknota na wieki – mit o Demeter</i> <i>Do Demeter</i> (fr.) zadanie projektowe	– opowiada historię Demeter i Persefony – charakteryzuje bohaterki wiersza <i>Do Demeter</i> , zwracając uwagę na ich emocje	– wskazuje sensy dosłowne i symboliczne mitu – wyjaśnia, co to jest archetyp – zbiera materiały do	– w tekście <i>Do Demeter</i> wskazuje i nazwa środki językowe służące wyrażaniu emocji – kompiluje i/lub	– opisuje i ocenia, jaki obraz matki wyłania się z wiersza <i>Do Demeter</i> – uzasadnia, czy rzeźbę z Frognerparken	– samodzielnie interpretuje dowolną historię mitologiczną, wskazując na jej archetypiczny charakter – wystawia przedstawienie

		(przedstawienie oparte na motywach mitologicznych)	<ul style="list-style-type: none"> – sporządza plan wydarzeń ukazanych w wierszu – wie, co to jest archetyp – włącza się w prace projektowe 	zadania projektowego	modyfikuje teksty na potrzeby zadania projektowego	Gustawa Vigelanda można uznać za archetyp matki <ul style="list-style-type: none"> – współtworzy scenariusz przedstawienia 	oparte na motywach mitologicznych
29.	Miłość silniejsza niż śmierć	wprowadzenie do lekcji 24. <i>Miłość silniejsza niż śmierć</i> Jacek Kaczmarski, <i>Przechadzka z Orfeuszem</i> miniprzewodnik: symbolika grecko-rzymska	<ul style="list-style-type: none"> – opowiada mit orficki – określa osobę mówiącą w wierszu Kaczmarskiego – wskazuje w wierszu aluzje i nawiązania do historii mitologicznej – charakteryzuje obraz piekła przedstawiony w wierszu – zbiera argumenty do dyskusji na temat tego, czy warto ulegać zachciankom 	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje Orfeusza, zwracając uwagę na elementy archetypu poety w kreacji tej postaci – włącza się w klasową dyskusję 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje w wierszu Kaczmarskiego elementy muzyczne; uzasadnia, dlaczego ten tekst jest piosenką – uzasadnia, czy utwór można traktować jako symboliczny wyraz tęsknoty za utraconą bliską osobą – wyjaśnia znaczenie słów „W sobie masz swój Hades” 	<ul style="list-style-type: none"> – objaśnia sens stwierdzenia, że piekło jest zamieszkane przez Orfeusza – rozważa, odwołując się do wiersza, co jest w stanie wzruszyć piekło – wyjaśnia, jak rozumie słowa Sartre’a, że „piekło to inni” 	<ul style="list-style-type: none"> – porównuje różne sposoby postrzegania piekła, odnosząc się do opinii Kaczmarskiego i stwierdzenia Sartre’a oraz do innych tekstów kultury – wyszukuje w dowolnych źródłach internetowych dzieła Malczewskiego podejmujące temat Orfeusza i Eurydyki; omawia, jakie nowe znaczenia twórca nadał mitycznej historii
30.	Walka i wojna w <i>Iliadzie</i>	wprowadzenie do lekcji 25. <i>Walka i wojna w Iliadzie</i> Homer, <i>Iliada</i> (fr. <i>Pieśni XXII</i>)	<ul style="list-style-type: none"> – określa autora, czas powstania i przynależność gatunkową <i>Iliady</i> – charakteryzuje Achillesa i Hektora jako 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje najważniejsze cechy gatunkowe eposu – objaśnia tytuł <i>Iliady</i> 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje zabiegi narratora zmierzające do zobiektywizowania zdarzeń – określa najważniejsze wydarzenia w eposie 	<ul style="list-style-type: none"> – na podstawie epitetów określa stosunek narratora do obu bohaterów – samodzielnie analizuje porównanie 	<ul style="list-style-type: none"> – porównuje wizerunek Achillesa ukazany we fragmentach <i>Iliady</i> i w innych tekstach kultury

33.	Wędrowka w <i>Odyssei</i> Homera	wprowadzenie do lekcji 28. <i>Wędrowka w Odyssei</i> Homera, <i>Odysseja</i> (fr.)	<ul style="list-style-type: none"> - błąd w tłumaczeniach - wywołuje, porównania - przykład: tekst w <i>Odyssei</i> - błąd w tłumaczeniach - błąd w tłumaczeniach - nazywa uczucia Odysseusza - wskazuje w tekście porównanie homeryckie - wie, czym są funkcja 	<ul style="list-style-type: none"> - przybiera formę i jest - realizacja - realizacja - realizacja - realizacja - realizacja - realizacja - realizacja - realizacja 	<ul style="list-style-type: none"> - analiza - analiza - analiza - analiza - analiza - analiza - analiza - analiza - analiza 	<ul style="list-style-type: none"> - błąd w związku - błąd w związku - błąd w związku - błąd w związku - błąd w związku - błąd w związku - błąd w związku - błąd w związku - błąd w związku 	swoim przemyśleniom na temat toposu wędrowki nadaje cechy gatunkowe eseju
31.	Pycha i przebaczenie w <i>Iliadzie</i>	wprowadzenie do lekcji 26. <i>Pycha i przebaczenie w Iliadzie</i>	<ul style="list-style-type: none"> - analiza - analiza - analiza - analiza - analiza - analiza - analiza - analiza - analiza 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje emocje Achillesa - wyjaśnia, za co Achilles podziwia - określa cel tragedii greckiej - objaśnia, odwołując 	<ul style="list-style-type: none"> - analizuje styl wypowiedzi Priama i Achillesa - zapisuje w postaci - określa rolę słowa - określa rolę słowa - określa rolę słowa - określa rolę słowa - określa rolę słowa - określa rolę słowa 	<ul style="list-style-type: none"> - wyszukuje środki stylistyczne we fragmencie <i>Iliady</i>, określa ich - wyraża, stwierdzenie, że tragedia jest 	<ul style="list-style-type: none"> - porównuje postawę ojca ukazaną we fragmencie <i>Iliady</i> i na obrazie Aleksandra A. Iwanowa, - przypomina - przypomina - przypomina - przypomina - przypomina - przypomina - przypomina - przypomina
34.	Tragedia i tragizm	wprowadzenie do lekcji 29. <i>Tragedia i tragizm</i>	<ul style="list-style-type: none"> - analiza - analiza - analiza - analiza - analiza - analiza - analiza - analiza - analiza 	<ul style="list-style-type: none"> - określa cel tragedii greckiej - objaśnia, odwołując 	<ul style="list-style-type: none"> - określa rolę słowa - określa rolę słowa - określa rolę słowa - określa rolę słowa - określa rolę słowa - określa rolę słowa - określa rolę słowa - określa rolę słowa - określa rolę słowa 	<ul style="list-style-type: none"> - wyraża, stwierdzenie, że tragedia jest 	<ul style="list-style-type: none"> - przypomina - przypomina - przypomina - przypomina - przypomina - przypomina - przypomina - przypomina - przypomina
32.	Siła perswazji	Arystoteles, wprowadzenie do lekcji 27. <i>Siła perswazji</i> , Janusz Misiwiec, <i>Tragedia attycka</i> (fr.) Arystoteles, <i>Retoryka</i> (fr. Księgi I) Homer, <i>Iliada</i> (fr. Pieśni II)	<ul style="list-style-type: none"> - analiza - analiza - analiza - analiza - analiza - analiza - analiza - analiza - analiza 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia różnicę między - wyjaśnia różnicę między - wyjaśnia różnicę między - wyjaśnia różnicę między - wyjaśnia różnicę między - wyjaśnia różnicę między - wyjaśnia różnicę między - wyjaśnia różnicę między - wyjaśnia różnicę między 	<ul style="list-style-type: none"> - wskazuje, co zdaniem - określa rolę słowa - określa rolę słowa - określa rolę słowa - określa rolę słowa - określa rolę słowa - określa rolę słowa - określa rolę słowa - określa rolę słowa 	<ul style="list-style-type: none"> - przedstawieniem - określa, odwołując się - określa, odwołując się - określa, odwołując się - określa, odwołując się - określa, odwołując się - określa, odwołując się - określa, odwołując się - określa, odwołując się 	<ul style="list-style-type: none"> - przedmiotów - przedmiotów - przedmiotów - przedmiotów - przedmiotów - przedmiotów - przedmiotów - przedmiotów - przedmiotów
35.	<i>Antygona</i> – tragedia wzorcowa	wprowadzenie do lekcji 30. <i>Antygona – tragedia wzorcowa</i> Sofokles, <i>Antygona</i>	<ul style="list-style-type: none"> - analiza - analiza - analiza - analiza - analiza - analiza - analiza - analiza - analiza 	<ul style="list-style-type: none"> - wskazuje, co zdaniem - określa rolę słowa - określa rolę słowa - określa rolę słowa - określa rolę słowa - określa rolę słowa - określa rolę słowa - określa rolę słowa - określa rolę słowa 	<ul style="list-style-type: none"> - określa rolę słowa - określa rolę słowa - określa rolę słowa - określa rolę słowa - określa rolę słowa - określa rolę słowa - określa rolę słowa - określa rolę słowa - określa rolę słowa 	<ul style="list-style-type: none"> - wyraża, stwierdzenie, że tragedia jest - wyraża, stwierdzenie, że tragedia jest - wyraża, stwierdzenie, że tragedia jest - wyraża, stwierdzenie, że tragedia jest - wyraża, stwierdzenie, że tragedia jest - wyraża, stwierdzenie, że tragedia jest - wyraża, stwierdzenie, że tragedia jest - wyraża, stwierdzenie, że tragedia jest - wyraża, stwierdzenie, że tragedia jest 	<ul style="list-style-type: none"> - rozważa, w jakim stopniu <i>Antygona</i> przynosi <i>katharsis</i> współczesnemu czytelnikowi - zapisuje refleksje na temat postaci literackiej, której historia przypomina los bohatera tragedii antycznej

36.	Racje Antygony	wprowadzenie do lekcji 31. <i>Racje Antygony</i> Sofokles, <i>Antygona</i> Jerzy Nowosielski, <i>Antygona</i> , fragment plakatu teatralnego, 1982	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia obowiązki i prawa, którymi kierowała się Antygona – zbiera argumenty do dyskusji na temat zasadności akceptowania każdego prawa ustanowionego przez władzę – gromadzi materiały na temat wybranych bohaterów mitologii greckiej 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje reakcję Kreona na słowa Antygony – wskazuje w ostatnim monologu Antygony środki językowe służące wyrażeniu emocji – uczestniczy w klasowej dyskusji – pisze referat na temat wybranych bohaterów mitologii greckiej 	<ul style="list-style-type: none"> – w klasowej dyskusji rzeczowo uzasadnia swoje zdanie, stosując zasady etyki wypowiedzi i etykiety językowej – określa, jakie odczytanie tragedii Sofoklesa zapowiada plakat Nowosielskiego 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, dlaczego Antygona powtarza rytuał pogrzebowy – wyjaśnia, na czym polega tragicizm Antygony – rozważa zasadność stwierdzenia „Każda epoka ma taką tragedię, na jaką zasługuje” – pisze referat zgodnie ze wszystkimi zasadami tej formy gatunkowej 	<ul style="list-style-type: none"> – interpretuje elementy plakatu Nowosielskiego – wygłasza referat w klasie
37.	Racje Kreona	wprowadzenie do lekcji 32. <i>Racje Kreona</i> Sofokles, <i>Antygona</i> Wiesław Grzegorzczak, <i>Antygona</i> , plakat teatralny, 1998 infografika: teatr grecki	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia losy Kreona – streszcza mowę tronową Kreona – opisuje sposób ukazania kobiety na plakacie Grabarczyka 	<ul style="list-style-type: none"> – określa rolę Terezjasza w tragedii Sofoklesa – wymienia cechy Kreona – zestawia racje Antygony i Kreona, wskazuje postać, za którą się opowiada – omawia związek między sposobem ukazania kobiety na plakacie Grzegorzczaka a charakterami Antygony i Kreona 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia rolę zdań pytających w dialogu Kreona i Hajmona – określa symbolikę kolorów na plakacie Grzegorzczaka 	<ul style="list-style-type: none"> – interpretuje zmianę postawy Kreona w finale tragedii – objaśnia sens wypowiedzi Przewodnika chóru – uzasadnia twierdzenie, że tragedia Sofoklesa jest pochwałą mądrości – porównuje plakat Grzegorzczaka z dziełem Nowosielskiego 	<ul style="list-style-type: none"> – rozważa, w jakim stopniu losy Kreona można uznać za przykład ironii tragicznej – uzasadnia, czy Kreona cechuje <i>hybris</i> – ocenia, czy u Kreona występuje wina tragiczna
38.	Mądrość w krzywym zwierciadle komika	wprowadzenie do lekcji 33. <i>Mądrość w krzywym zwierciadle komika</i> Arystofanes, <i>Chmury</i> (fr.) zadanie projektowe (antyczna księga śmiechu)	<ul style="list-style-type: none"> – rozróżnia typy komizmu – omawia problematykę <i>Chmur</i> Arystofanesa – włącza się w prace projektowe 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje przykłady komizmu we fragmentach dzieła – określa, jaka filozofia wylania się z komedii Arystofanesa – zbiera materiały do zadania projektowego 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia zjawiska fizyczne tłumaczone przez Sokratesa – określa, pod jakimi warunkami twórca ma prawo ośmieszać autorytety 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, w jaki sposób Arystofanes próbuje zdyskredytować Sokratesa – tworzy antyczną księgę śmiechu 	<ul style="list-style-type: none"> – wyszukuje w tekście argumenty filozoficzne typowe dla sofistów, konfrontuje je z rzeczywistymi poglądami Sokratesa – wydaje najlepszą antyczną księgę śmiechu w formie albumu
39.	Analiza tekstu nieliterackiego. Sprawdzenie umiejętności	Włodzimierz Legnauer, <i>Gardzienickie gesty</i> (fr.)	<ul style="list-style-type: none"> – rozumie sens dosłowny tytułu, wie, czym jest sens niedosłowny 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia sens dosłowny tytułu 	<ul style="list-style-type: none"> – określa jeden z sensów niedosłownych tytułu – wyjaśnia, co łączy 	<ul style="list-style-type: none"> – określa jeden z sensów niedosłownych tytułu, wyjaśnia jego wpływ 	<ul style="list-style-type: none"> – odczytuje więcej sensów niedosłownych tytułu – uzupełnia o wniosek sylogizm

		zadania od 1.–9.	<ul style="list-style-type: none"> – wie, jaki środek stylistyczny występuje w tytule artykułu – wie, co to znaczy, że kultura starożytnej Grecji miała charakter oralny – ocenia prawdziwość podanych twierdzeń 	<ul style="list-style-type: none"> – próbuje określić jeden z jego sensów niedosłownych – określa, jaką funkcję pełni środek stylistyczny występujący w tytule artykułu – podaje przykłady trzech przejawów oralnego charakteru kultury greckiej – wyjaśnia, jakie cechy greckiej kultury antycznej autor akcentuje w pierwszych trzech akapitach tekstu – wyjaśnia znaczenia przypisywanych antykowi określeń wymienionych przez autora w akapicie 4. 	<ul style="list-style-type: none"> – przykłady przejawów oralnego charakteru kultury greckiej z przedstawieniem teatralnym – określa, z jakich przesłanek autor wywodzi cechy greckiej kultury antycznej – wskazuje, które określenia z akapitu 4. mają charakter metaforyczny – objaśnia sens stwierdzenia z akapitu 4., biorąc pod uwagę funkcję użytych środków retorycznych 	<ul style="list-style-type: none"> – na wymowę tekstu – wyjaśnia pojęcia: sylogizm, przesłanka ogólna, przesłanka szczegółowa – wyjaśnia, na czym polega paradoksalny charakter <i>katharsis</i> w ujęciu Arystotelesa 	zawierający przesłankę ogólną i przesłankę szczegółową
40.	Herodot czytany przez Kapuścińskiego	<p>wprowadzenie do lekcji 34. <i>Herodot czytany przez Kapuścińskiego</i></p> <p>Ryszard Kapuściński, <i>Podróże z Herodotem</i> (fr.)</p> <p>zadanie projektowe (ilustrowany album <i>Obrazy Innego w tekstach kultury</i>)</p>	<ul style="list-style-type: none"> – wie, kim był Herodot – określa pierwszy cel podróży Herodota – wymienia elementy różniące starożytnych Egipcjan od starożytnych Greków – rozpoznaje w tekście środki językowe – zbiera argumenty do klasowej dyskusji na temat prawa ingerowania w życie innych – zna zasady dyskusji – stara się brać udział w dyskusji – włącza się w prace 	<ul style="list-style-type: none"> – wypisuje w formie twierdzeń prawa relatywizmu kulturowego odkrytego przez Herodota – określa funkcję środków językowych w tekście Kapuścińskiego – wskazuje w tekście słowo wyrażające etnocentryzm i ksenofobię Greków – formułuje tezę do dyskusji – bierze czynny udział w dyskusji – zbiera materiały do 	<ul style="list-style-type: none"> – określa stosunek Herodota do Innego – posługuje się słownictwem pozwalającym wyrazić i uzasadnić własne zdanie (doskonalenie umiejętności argumentacji) 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia swój stosunek do obyczajów Egipcjan – wskazuje wartości cenione przez Herodota – formułuje opinię popartą uzasadnieniem – nawiązuje do opinii innych dyskutantów – płynnie przechodzi od opinii (tezy) do jej uzasadnienia bez sygnalizowania tego specjalnym sformułowaniem – tworzy ilustrowany album <i>Obrazy Innego</i> 	<ul style="list-style-type: none"> – ocenia zasady pluralizmu kulturowego – wskazuje w tekście Kapuścińskiego cechy eseju, wyjaśnia, dlaczego pisarz wybrał tę formę wypowiedzi – publikuje najlepszą pracę projektową w formie albumu

			projektowe	zadania projektowego		w tekstach kultury	
41.	W świecie rzymskich bogów	wprowadzenie do lekcji 35. <i>W świecie rzymskich bogów</i> Jan Parandowski, <i>Mitologia</i> (fr. części II Rzym)	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia, w jaki sposób Parandowski relacjonuje wierzenia Rzymian 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia podstawowe różnice między panteonem greckim a rzymskim 	<ul style="list-style-type: none"> – uzasadnia istotną rolę tolerancji w życiu codziennym – opisuje świat wyobrażeń religijnych Rzymian 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia i uzasadnia swoje zdanie na temat roli wpływów greckich na obyczajowość Rzymian 	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje grecki i rzymski system wierzeń religijnych, wymienia podobieństwa i różnice
42.	Ewolucja eposu – <i>Eneida</i> Wergiliusza	wprowadzenie do lekcji 36. <i>Ewolucja eposu – Eneida Wergiliusza</i> Wergiliusz, <i>Eneida</i> (fr.)	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia cechy gatunkowe eposu – wskazuje w <i>Eneidzie</i> inwokację – wymienia najważniejsze, zdaniem Wergiliusza, cechy idealnego obywatela 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, czy inwokacja z <i>Eneidy</i> jest podobna do tej z <i>Iliady</i> – przedstawia najważniejsze wydarzenia z mitu założycielskiego, zawarte w <i>Eneidzie</i> 	<ul style="list-style-type: none"> – określa, co łączy Eneasza z homeryckimi pierwowzorami, a co go od nich odróżnia 	<ul style="list-style-type: none"> – określa stosunek Wergiliusza do homeryckiej tradycji literackiej – określa stosunek Wergiliusza do państwa 	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje rzymski świat zmarłych – rozważa, odwołując się do obrazu Elizjum, w jakim stopniu można używać historii do tłumaczenia teraźniejszości
43.	Heroizm i miłość w <i>Eneidzie</i>	wprowadzenie do lekcji 37. <i>Heroizm i miłość w Eneidzie</i> Wergiliusz, <i>Eneida</i> (fr.)	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje Dydonę – przedstawia wydarzenia, jakie się rozegrały w jaskini – gromadzi materiały do opracowania referatu na temat różnych odston miłości w epoce starożytnej 	<ul style="list-style-type: none"> – określa stosunek Dydony do Eneasza – przedstawia wpływ Fatum na los bohaterów – pisze referat 	<ul style="list-style-type: none"> – ocenia prawdziwość uczuć Dydony – uzasadnia, czy ludzie mają prawo wyboru, gdy miłość i powinność się wykluczają 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia rolę bogów w <i>Eneidzie</i> – porównuje postawy Achillesa i Eneasza – pisze referat zgodnie ze wszystkimi założeniami gatunkowymi tej formy wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> – wygłasza referat w klasie – rozważa zagadnienie zazdrości w różnych tekstach kultury
44.	Epikureizm i stoicyzm Horacego	wprowadzenie do lekcji 38. <i>Epikureizm i stoicyzm Horacego</i> Horacy, <i>Pieśń zimowa</i> ; <i>Do Mecenasa</i> ; <i>Do Pompejusza Grosfusa</i>	<ul style="list-style-type: none"> – wie, czym są epikureizm i stoicyzm; wyjaśnia, którą z tych postaw uważa za wartościowszą – określa, do kogo zwracają się osoby mówiące w pieśniach – wskazuje porównanie w pieśni <i>Do Mecenasa</i> – wypisuje z pieśni <i>Do Mecenasa</i> fragmenty o charakterze filozoficznym – stawia tezę dotyczącą trwałych i ulotnych wartości w życiu 	<ul style="list-style-type: none"> – zna kontekst biograficzny i filozoficzny <i>Pieśni</i> – opisuje stosunek osoby mówiącej w <i>Pieśni zimowej</i> do bogów – charakteryzuje adresata wypowiedzi w pieśni <i>Do Mecenasa</i> – wypisuje aforyzmy z pieśni <i>Do Pompejusza Grosfusa</i> – pisze wypowiedź argumentacyjną na temat trwałych 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje w <i>Pieśniach</i> cechy stoicyzmu i epikureizmu – omawia motywy obecne w <i>Pieśniach</i> – wyjaśnia, w jaki sposób w pieśni <i>Do Mecenasa</i> jest rozumiana wartość cnoty – określa, jakie znaczenia wynikają z obecności toposu wędrowni w pieśni <i>Do Mecenasa</i> – określa budowę 	<ul style="list-style-type: none"> – określa funkcje językowe ujawniające się w <i>Pieśni zimowej</i> – ocenia zasadność i aktualność spostrzeżeń Horacego na temat młodości – charakteryzuje postawę Horacego wobec życia – określa funkcję pytań retorycznych w pieśni <i>Do Pompejusza Grosfusa</i> – zachowuje wszystkie cechy gatunkowe 	<ul style="list-style-type: none"> – rozważa, jak zachować się wobec przeciwności losu, odwołuje się do <i>Pieśni zimowej</i> oraz własnych przemyśleń – analizuje realizację motywu samotnego żeglarza w pieśni <i>Do Pompejusza Grosfusa</i>

			człowieka; zbiera argumenty na jej uzasadnienie	i ulotnych wartości w życiu człowieka	składniową aforyzmów w pieśni <i>Do Pompejusza Grosfusa</i>	wypowiedzi argumentacyjnej – wykazuje, że te same motywy inaczej funkcjonują w literaturze antycznej niż w Biblii	
45.	Poeta natchniony	wprowadzenie do lekcji 39. <i>Poeta natchniony</i> Horacy, <i>Wzniosłem pomnik</i> Pablo Picasso, <i>Poeta</i> , 1912	– opisuje osobę mówiącą w pieśni, przedstawia, do kogo się ona zwraca – określa nastrój pieśni – wyszukuje metaforę w tekście pieśni – wie, co znaczy topos <i>non omnis moriar</i> – wie, że <i>Wzniosłem pomnik</i> jest utworem metapoetyckim	– interpretuje znaczenie metafory zawartej w pieśni – wskazuje w pieśni Horacego topos <i>non omnis moriar</i> , wyjaśnia jego znaczenie – wyjaśnia, dlaczego <i>Wzniosłem pomnik</i> jest utworem metapoetyckim	– wskazuje w pieśni elementy biograficzne, określa ich funkcję – interpretuje wymowę utworu – ocenia postawę artysty wobec przekonania o nieśmiertelności jego utworów	– uzasadnia, które określenie lepiej charakteryzuje warsztat twórczy Horacego: platoński szal twórczy czy rzemiosło poetyckie – wyjaśnia, czy obraz Picassa można uznać za realizację toposu poety natchnionego i szalu poetyckiego	– charakteryzuje Horacego, odnosząc się do jego <i>Pieśni</i> – porównuje Horacjańską realizację toposu <i>non omnis moriar</i> z innymi tekstami kultury nawiązującymi do motywu nieśmiertelności poezji
46.	Horacy jako wychowawca	wprowadzenie do lekcji 40. <i>Horacy jako wychowawca</i> Horacy, <i>Ojczyzna – okrętem</i> Josif Brodski, <i>W stylu Horacego</i> (fr.) miniprzewodnik: motywy antyczne	– umie wskazać w pieśni Horacego animizację i personifikację – określa nastrój pieśni – opowiada, czego dotyczy sytuacja liryczna ukazana w wierszu Brodskiego – wyjaśnia, co jest tematem wiersza Brodskiego	– wyjaśnia, na czym polega personifikacja zastosowana w pieśni – wskazuje alegorie statku i burzy w wierszu Brodskiego	– wyjaśnia sensy alegoryczne utworu Horacego – rozważa, w jaki sposób w wierszu Horacego realizuje się motyw patriotyzmu – wyjaśnia, dlaczego Brodski posłużył się zdrobnieniem rzeczownika <i>statek</i>	– interpretuje alegorie obecne w pieśni Horacego – wyjaśnia tytuł wiersza Brodskiego – objaśnia różnicę między patriotyzmem Horacego a Brodskiego – porównuje pieśń Horacego z wierszem Brodskiego	– porównuje wykorzystanie alegorii okrętu w wierszu Horacego i w innym tekście kultury
47.	Język oficjalny i nieoficjalny	wprowadzenie do lekcji 41. <i>Język oficjalny i nieoficjalny</i> Ewa Baniecka, <i>Gwara młodzieżowa jako odmiana współczesnej polszczyzny</i> (fr.)	– rozumie rolę języka jako narzędzia komunikacji – zna zasadę podziału języka ogólnego na język oficjalny i nieoficjalny – wymienia odmiany języka, wie, czym się one charakteryzują – zna zasady –	– potrafi rozpoznać w tekście odmiany języka oficjalnego i nieoficjalnego – wymienia i definiuje formy tekstów użytkowych – tworzy pisma użytkowe – stosuje w pismach użytkowych zasady	– rozwija umiejętność tworzenia różnych pism użytkowych – odwołuje się do tekstu Banieckiej i ocenia jedno z określeń atrakcyjnej dziewczyny pod względem ekspresywności i tajności	– tworzy pisemne oświadczenie – wyjaśnia istotę mody językowej, odwołując się do tekstu Banieckiej i własnych doświadczeń	– wykazuje się doskonałą umiejętnością tworzenia pism użytkowych – wyjaśnia pojęcie socjolektu i określa jego funkcję w wypowiedzi – wymienia trzy socjolekty inne niż gwara młodzieżowa

			<ul style="list-style-type: none"> – konstrukcji pism użytkowych i stara się je stosować – podaje synonimy wyrazu <i>dziewczyna</i> – dostrzega zalety i zagrożenia wynikające ze zjawiska mody językowej 	<ul style="list-style-type: none"> kompozycyjne – stara się wyjaśnić związek między stylem kolokwialnym, nieoficjalną odmianą polszczyzny a gwara młodzieżową, odwołuje się do tekstu 			
48.	Literatura Greków i Rzymian. Powtórzenie i sprawdzenie wiadomości		<ul style="list-style-type: none"> – określa czas trwania epoki starożytnej – zna mitologię starożytnych Greków – zna mitologię starożytnych Rzymian – zna formy gatunkowe lektur obowiązkowych (epos, tragedia antyczna, komedia antyczna) – zna uniwersalne motywy antyczne, dostrzega ich żywotność w kulturze – zna frazeologizmy o mitologicznym rodowodzie 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, jak starożytni Grecy postrzegali bogów – wymienia motywy obecne w poznanych utworach antycznych – wyjaśnia frazeologizmy o mitologicznym rodowodzie – wyjaśnia, jak antyczni twórcy rozumieli heroizm i patriotyzm – podaje cechy gatunkowe eposu, tragedii antycznej, komedii antycznej 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje w <i>Iliadzie</i> lub <i>Odysei</i> cechy eposu – wskazuje w <i>Antygonie</i> cechy tragedii antycznej – wskazuje w <i>Chmurach</i> cechy komedii antycznej – omawia archetypy występujące w literaturze Greków i Rzymian – omawia Platońską alegorię jaskini 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia przesłanie Platońskiej alegorii jaskini – omawia koncepcję ludzkiego losu zawartą w tragedii greckiej – wyjaśnia, w jaki sposób współcześni twórcy odwołują się do tradycji antycznej, podaje przykłady – wskazuje nawiązywania do antyku w polszczyźnie potocznej 	
49.	Tworzenie własnego tekstu. Wypowiedź ustna	<p>zadanie 1. Andrzej Maria Lewicki, Anna Pajdzińska, <i>Frazeologia</i></p> <p>Zadanie 2. Zbigniew Herbert, <i>Apollo i Marsjasz</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> – zapoznaje się z przykładowym planem wypowiedzi – ma świadomość, że opanowanie zasad tworzenia wypowiedzi ustnej jest przydatne w sztuce prowadzenia dyskusji – analizuje polecenie zawarte w temacie 	<ul style="list-style-type: none"> – potrafi przygotować na podstawie podanego przykładu własny konspekt wypowiedzi ustnej – formułuje własną tezę – określa zakres i typ tekstów do wykorzystania – rozwija umiejętność argumentacji 	<ul style="list-style-type: none"> – posługuje się słownictwem pozwalającym wyrazić i uzasadnić własne zdanie – prezentuje wypowiedź na forum klasy, pamiętając o funkcji wstępu i zakończenia 	<ul style="list-style-type: none"> – formułuje opinię popartą uzasadnieniem – płynnie przechodzi od opinii (tezy) do jej uzasadnienia, bez sygnalizowania tego specjalnym sformułowaniem 	<ul style="list-style-type: none"> – z łatwością tworzy wstęp i zakończenie do wypowiedzi informacyjnych i argumentacyjnych – potrafi wskazać wiele tekstów kultury nawiązujących do zagadnienia ujętego w temacie

			– zna zasady tworzenia wypowiedzi ustnej				
50.	Praca klasowa						
ŚREDNIOWIECZE							
51.	Tysiąc lat kultury średniowiecza	wprowadzenie do lekcji 42. <i>Tysiąc lat kultury średniowiecza</i> Jacques Le Goff, <i>Człowiek średniowiecza</i> (fr.) miniprzewodnik: symboliczne zwierzęta średniowiecza	– zna czas trwania epoki – określa najważniejsze wydarzenia wpływające na kontekst historyczny i kulturowy epoki – wie, czym jest symbol – rozwija umiejętność przetwarzania informacji w tekście popularnonaukowym	– zna symbole mające szczególne znaczenie dla średniowiecza – wie, na czym polegał średniowieczny uniwersalizm – wie, z czego wynikała uprzywilejowana rola łaciny w okresie średniowiecza	– omawia niejednoznaczność symboliki psa – wyjaśnia, w jaki sposób średniowiecze postrzegało sens istnienia przedmiotów niematerialnych – uzasadnia, czy myślenie symboliczne w średniowieczu miało charakter naukowy	– wyjaśnia powody nadawania elementom przyrody sensu symbolicznego w okresie średniowiecza – wyjaśnia rolę myślenia symbolicznego w ludzkim życiu	– rozważa i uzasadnia rolę symboli w życiu człowieka różnych epok
52.	Zło brakiem dobra	wprowadzenie do lekcji 43. <i>Zło brakiem dobra</i> św. Augustyn, <i>Wyznania</i> (fr.) miniprzewodnik: wielcy święci średniowiecza	– wskazuje problem postawiony w tekście – ustosunkowuje się do stwierdzenia, że wszystko, co istnieje na świecie, jest dobre	– określa, czym jest zło i dobro według św. Augustyna	– opisuje drogę do uznania nieskończoności Boga i postrzegania świata jako przestrzeni dobra, odnosi się do tekstu św. Augustyna	– określa na podstawie tekstu św. Augustyna, jakie są powinności człowieka	– porównuje rozważania Sokratesa i Augustyna na temat dobra
53.	Język jako system znaków	wprowadzenie do lekcji 44. <i>Język jako system znaków</i> Jan Parandowski, <i>Język zbiorem znaków</i> (fr.) [<i>Ach, miłość...</i>]	– wie, że język jest systemem znaków – wie, na jakie podsystemy można podzielić język – rozwija umiejętność wykorzystywania wiedzy z zakresu gramatyki w interpretacji utworów literackich i tworzeniu własnych tekstów	– podaje przykłady form językowych do wybranego słowa – udoskonala umiejętność rozbioru logicznego wypowiedzeń	– doskonali umiejętność przerezagowywania tekstu	– wyjaśnia, na czym polega specyfika dzieła literackiego – dokonuje przekładu anonimowego wiersza na współczesną polszczyznę, a następnie wskazuje elementy językowe, które uległy zmianie	– przyporządkowuje zmiany w uwspółcześnionej wersji wiersza do odpowiednich podsystemów języka
54.	Poetycki traktat	wprowadzenie do	– czyta ze zrozumieniem	– opisuje sytuację	– określa modlitewny	– interpretuje	– interpretuje realizację

	teologiczny	lekcji 45. <i>Poetycki traktat teologiczny Bogurodzica</i> (tekst średniowieczny i przekład na współczesną polszczyznę)	<i>Bogurodzicę</i> – zna czas powstania utworu – wskazuje najważniejsze cechy gatunkowe pieśni religijnej – wskazuje w <i>Bogurodzicy</i> osobę mówiącą i adresata	liryczną ukazaną w <i>Bogurodzicy</i> – wyjaśnia, na czym polega symetria budowy strof – pisze wypowiedź argumentacyjną	charakter <i>Bogurodzicy</i> – rozważa, dlaczego <i>Bogurodzicę</i> można nazwać poetyckim traktatem teologicznym – wie, co oznaczają pojęcia: antyteza, hierarchizm, teocentryzm	<i>Bogurodzicę</i> w kontekście teocentryzmu i hierarchizmu – pisze wypowiedź argumentacyjną zgodnie ze wszystkimi zasadami tej formy gatunkowej	motywu <i>deesis</i> w <i>Bogurodzicy</i> i na polichromii z kaplicy Trójcy Świętej – ocenia, czy prośby zawarte w <i>Bogurodzicy</i> mogłyby znaleźć się we współczesnej modlitwie
55.	<i>Bogurodzica</i> – pierwszy polski hymn	wprowadzenie do lekcji 46. <i>Bogurodzica</i> – pierwszy polski hymn <i>Bogurodzica</i> (tekst średniowieczny)	– wie, czym charakteryzuje się hymn jako gatunek literacki – potrafi wskazać w <i>Bogurodzicy</i> środki wpływające na nastrój pieśni	– wskazuje środki stylistyczne wpływające na muzyczny charakter <i>Bogurodzicy</i> – wyjaśnia, kim jest podmiot zbiorowy, uzasadnia swoje zdanie	– wyjaśnia, czy zasadna jest opinia Jana Długosza, że <i>Bogurodzicę</i> można określić mianem pieśni ojczystej – zna okoliczności zapisu najstarszych słów w języku polskim	– uzasadnia, dlaczego <i>Bogurodzicę</i> zapisano w języku polskim, chociaż językiem dominującym w literaturze średniowiecza była łacina	– rozważa, czy w treści próśb zanoszonych do Maryi można odnaleźć wartości szczególnie ważne dla Polaków
56.	Trwałość i zmiana w języku	wprowadzenie do lekcji 47. <i>Trwałość i zmiana w języku</i> Teresa Skubalanka, <i>Wczesno- czy późnośredniowieczny język Bogurodzicy?</i> (fr.)	– zna okoliczności powstania języka polskiego – zna pojęcia: archaizm, neologizm, neosemantyzm – wymienia rodzaje archaizmów – podaje przykład neosemantyzmu z <i>Bogurodzicy</i> – czyta ze zrozumieniem tekst Skubalanki	– zna ogólne cechy języków słowiańskich – wskazuje i nazywa różne typy archaizmów w <i>Bogurodzicy</i> – wskazuje i określa formy deklinacyjne i koniugacyjne w <i>Bogurodzicy</i> – wskazuje problemy poruszone w tekście Skubalanki	– rozumie i objaśnia proces wyodrębniania się języka polskiego – wie, czym charakteryzuje się przegłos polski – wyjaśnia na podstawie tekstu Skubalanki różnicę między tekstem archaicznym a archaizowanym	– ocenia, które cechy <i>Bogurodzicy</i> wpływają na przynależność średniowiecznej polszczyzny do grupy języków słowiańskich – określa, kiedy dochodzi do powstawania neologizmów i neosemantyzmów – analizuje <i>Bogurodzicę</i> pod kątem zmian w języku	– wyszukuje w języku ogólnopolskim lub w gwarze wyrazu / wyrażenia będącego nośnikiem form archaicznej polszczyzny
57.	Średniowieczna mowa uczuć	wprowadzenie do lekcji 48. <i>Średniowieczna mowa uczuć</i> <i>Lament świętokrzyski</i> (fr.)	– określa gatunek literacki <i>Lamentu świętokrzyskiego</i> – wie, pod jakimi tytułami utwór występuje w literaturze – określa osobę mówiącą i jej adresatów w <i>Lamencie</i>	– wypisuje z wiersza najczęściej występujące epitety, określa ich funkcję – uzasadnia, który wizerunek Maryi jest mu bliższy – z <i>Bogurodzicy</i> czy z <i>Lamentu</i>	– wskazuje w tekście fragmenty o charakterze emocjonalnym – wskazuje w tekście fragmenty o charakterze kontrastowym	– charakteryzuje kreację Matki Bożej w tekście, uwzględnia rolę kontrastów i środków stylistycznych	– ocenia związek wizerunku Matki Boskiej w <i>Lamencie świętokrzyskim</i> ze średniowieczną pietą – wyszukuje podobieństwa i różnice między <i>Bogurodzicą</i> a <i>Lamentem Świętokrzyskim</i> , uwzględnia typ liryki,

			<i>świętokrzyskim</i> – opisuje sytuację liryczną w <i>Lamencie świętokrzyskim</i>	<i>Świętokrzyskiego</i>			nadawcę, adresatów, obraz Boga i Maryi, styl, ideę przewodnią
58.	Średniowieczny wzór rycerza	wprowadzenie do lekcji 49. <i>Średniowieczny wzór rycerza</i> <i>Pieśń o Rolandzie</i> (fr.)	<ul style="list-style-type: none"> – umie wskazać cechy idealnego rycerza – charakteryzuje Rolanda na podstawie fragmentu tekstu – wie, co to jest literatura parenetyczna – gromadzi argumenty do dyskusji nad postawą Rolanda 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje w tekście przykłady etosu rycerskiego – wymienia cechy literatury parenetycznej ujawniające się w <i>Pieśni o Rolandzie</i> – uczestniczy w dyskusji 	<ul style="list-style-type: none"> – ocenia decyzję Rolanda o odrzuceniu pomocy – objaśnia sens ostatnich gestów Rolanda, odnosząc się do etosu rycerskiego i symboliki chrześcijańskiej 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia funkcje elementów gloryfikujących śmierć Rolanda – rozważa, czy można pogodzić religijne ideały z krzewieniem wiary za pomocą siły 	<ul style="list-style-type: none"> – porównuje postawy heroiczne trzech wybranych przez siebie bohaterów literackich różnych epok
59.	Tworzenie własnego tekstu. Wypowiedź argumentacyjna	zadanie 1. <i>Pieśń o Rolandzie</i> (fr.)	<ul style="list-style-type: none"> – zapoznaje się z przykładowym konspektem – analizuje polecenie zawarte w temacie – czyta tekst ze zrozumieniem – zna zasady tworzenia wypowiedzi argumentacyjnej – podejmuje próbę przygotowania planu kompozycyjnego wypowiedzi na zadany temat 	<ul style="list-style-type: none"> – formułuje tezę – określa zakres i typ tekstów do wykorzystania – gromadzi argumenty i przykłady – tworzy plan kompozycyjny wypowiedzi – pisze wypowiedź argumentacyjną, wyróżnia graficznie wstęp, rozwinięcie i zakończenie 	<ul style="list-style-type: none"> – posługuje się słownictwem pozwalającym wyrazić i uzasadnić własne zdanie – w wypowiedzi argumentacyjnej zachowuje cechy tej formy gatunkowej – zachowuje logiczną kolejność argumentów 	<ul style="list-style-type: none"> – pisze efektowny, atrakcyjny wstęp – w zakończeniu zręcznie podsumowuje rozważania 	<ul style="list-style-type: none"> – formułuje błyskotliwą puentę – potrafi wskazać wiele tekstów kultury nawiązujących do zagadnienia ujętego w temacie
60.	Średniowieczny wzór władcy	wprowadzenie do lekcji 50. <i>Średniowieczny wzór władcy</i> Gall Anonim, <i>Kronika polska</i> (fr.)	<ul style="list-style-type: none"> – wie, na czym polegał uniwersalizm łaciny w okresie średniowiecza – wie, jakie są cechy gatunkowe kroniki – wymienia cechy dobrego władcy 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje w tekście cnoty Bolesława Krzywoustego – wyjaśnia, dlaczego <i>Kronikę polską</i> można nazwać utworem parenetycznym 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, dlaczego kroniki są źródłem wiedzy o przeszłości 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, dlaczego Gall Anonim określa czas panowania Chrobrego jako „złoty wiek” 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje, odnosząc się do fragmentu <i>Kroniki polskiej</i>, jak w okresie średniowiecza kształtowały się relacje polsko-niemieckie
61.	Konflikt władzy świeckiej i duchownej	wprowadzenie do lekcji 51. <i>Konflikt władzy świeckiej i duchownej</i>	<ul style="list-style-type: none"> – zna okoliczności śmierci św. Stanisława – wie, czym charakteryzuje się hymn 	<ul style="list-style-type: none"> – potrafi wskazać w <i>Hymnie do świętego Stanisława</i> elementy kompozycyjne 	<ul style="list-style-type: none"> – analizuje na podstawie hymnu postawę biskupa wobec króla 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia stanowisko zajęte przez Galla Anonima w kwestii sporu króla z 	<ul style="list-style-type: none"> – odwołuje się do różnych tekstów kultury, by wskazać przykłady reakcji świata nadprzyrodzonego

		Gall Anonim, <i>Kronika polska</i> (fr.) Wincenty z Kielczy, <i>Hymn do świętego Stanisława</i>	ambrożyński – cytuje fragmenty określające nastrój tekstu – wskazuje funkcję inwokacji w hymnie	– omawia cud opisany przez Wincentego z Kielczy	– rozważa i uzasadnia, czy religia może być państwowotwórczym	biskupem	na śmierć bohatera
62.	Czym jest asceza?	wprowadzenie do lekcji 52. <i>Czym jest asceza?</i> <i>Legenda o świętym Aleksym</i> (fr.) Jan Twardowski, <i>Malowani święci</i>	– wskazuje w utworze elementy fantastyczne – wymienia cechy, którymi kieruje się asceta – wycisza cuda towarzyszące śmierci świętego – uzasadnia, czy współcześnie postawa ascetyczna może być popularna – opisuje świętych ukazanych w liryku Twardowskiego	– cytuje fragment świadczący o autorytecie Biblii w średniowieczu – określa, do kogo zwraca się narrator w inwokacji i o co prosi – wie, czym w średniowieczu była asceza – uzasadnia, kogo można nazwać świętym – odczytuje symbolikę kolorów w wierszu Twardowskiego	– zna pojęcie <i>fuga mundi</i> , podaje przykład funkcjonowania tego motywu w <i>Legendzie o świętym Aleksym</i> – określa rolę Matki Bożej w tekście – ocenia postawę Aleksiego wobec Famijany – interpretuje wiersz Twardowskiego jako polemikę z kulturą masową	– interpretuje zachowanie Aleksiego podczas nocy poślubnej – wyjaśnia etymologię imienia <i>Aleksy</i> – rozważa, z czego wynikała popularność utworu w średniowieczu – interpretuje wiersz Twardowskiego jako refleksję nad sensem świętości we współczesnym świecie	– porównuje motyw miłości małżeńskiej w <i>Legendzie o świętym Aleksym</i> i innym tekście kultury – ocenia popularność Joanny d’Arc na przestrzeni wieków, zwracając uwagę dlaczego obecnie postać ta stała się bohaterką kultury popularnej
63.	Święty a świat	wprowadzenie do lekcji 53. <i>Święty a świat</i> <i>Kwiatki świętego Franciszka z Asyżu</i> (fr.)	– wie, co to jest kazanie – streszcza wydarzenia opisane w tekście – nadaje nowy tytuł 1. fragmentowi, uwzględniając myśl przewodnią tekstu – pisze wypowiedź argumentacyjną na temat aktualności idei wyznawanych przez św. Franciszka	– wyjaśnia, w jaki sposób 1. fragment nawiązuje do założeń teocentryzmu – opisuje na podstawie 2. fragmentu stosunek świętego Franciszka do świata przyrody – w wypowiedzi argumentacyjnej wyróżnia wstęp, rozwinięcie, zakończenie	– wskazuje środki stylistyczne dominujące w odpowiedzi św. Franciszka w 1. fragmencie – określa środki stylistyczne pojawiające się w 2. fragmencie – w wypowiedzi argumentacyjnej zachowuje cechy tej formy gatunkowej	– wskazuje i interpretuje nawiązania do Biblii w 2. fragmencie – wyjaśnia, w jaki sposób fragmenty tekstu realizują franciszkańską afirmację świata – pisze efektowny, atrakcyjny wstęp – w zakończeniu zręcznie podsumowuje rozważania	– porównuje wizerunek świętego ukazany we fragmentach tekstu z innymi wizerunkami świętych średniowiecznych – w wypowiedzi argumentacyjnej odwołuje się do wielu tekstów kultury
64.	Franciszkanizm – kontynuacje i nawiązania	wprowadzenie do lekcji 54. <i>Franciszkanizm – kontynuacje</i>	– wskazuje w <i>Hymnie</i> cechy gatunkowe – określa osobę mówiącą i adresata	– przywołuje określenia przypisane bohaterom <i>Hymnu</i> – zna okoliczności	– charakteryzuje elementy przyrody opisane w <i>Hymnie</i> – ocenia franciszkańską	– wyjaśnia, dlaczego <i>Hymn</i> nazywa się także <i>Pieśnią słoneczną</i>	– analizuje, w jaki sposób polska literatura nawiązywała do idei franciszkanizmu,

		<i>i nawiązania</i> św. Franciszek z Asyżu, <i>Hymn</i> (fr.) papież Franciszek, encyklika <i>Laudato</i> <i>si'</i> (fr.)	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia bohaterów <i>Hymnu</i> – wie, czym są antropomorfizacja i encyklika – czyta ze zrozumieniem tekst encykliki 	<p>powstania encykliki <i>Laudato si'</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – opisuje model życia przedstawiony w encyklice – przedstawia swoje stanowisko wobec problemu poruszonego w encyklice 	<p>postawę afirmacji świata</p> <ul style="list-style-type: none"> – wskazuje w encyklice bezpośrednie i pośrednie nawiązania do franciszkanizmu 	<ul style="list-style-type: none"> – podaje teologiczne uzasadnienie działań na rzecz ochrony środowiska 	<p>odwołuje się do wybranych tekstów kultury</p>
65.	<i>Danse macabre</i> – taniec ze śmiercią	<p>wprowadzenie do lekcji 55. <i>Danse macabre</i> – taniec ze śmiercią</p> <p><i>Rozmowa Mistrza Polikarpa ze Śmiercią</i> (fr.)</p> <p>infografika: idee średniowiecza</p>	<ul style="list-style-type: none"> – zna okoliczności powstania motywu <i>danse macabre</i> – opisuje wizerunek śmierci popularny w średniowieczu – wypisuje z wiersza antytezy i wyrazy bliskoznaczne – wskazuje w tekście elementy komiczne 	<ul style="list-style-type: none"> – określa rolę alegorii w średniowiecznym wizerunku śmierci – określa funkcję antytez i wyrazów bliskoznacznych – cytuje fragmenty o charakterze groteskowym 	<ul style="list-style-type: none"> – objaśnia fragmenty o charakterze groteskowym – uzasadnia, że wiersz zawiera elementy naturalistyczne – wskazuje, co łączy ludzi wymienionych w przemowie Śmierci 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia funkcję groteski w utworze – tworzy notatkę syntetyzującą na temat sztuki umierania w literaturze i kulturze średniowiecza 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, dlaczego konwencja naturalistyczna była popularna w średniowieczu – wyszukuje we współczesnej kulturze nawiązania do średniowiecznego motywu <i>danse macabre</i>
66.	Średniowieczni w krzywym zwierciadle satyry	<p>wprowadzenie do lekcji 56. <i>Średniowieczni w krzywym zwierciadle satyry</i></p> <p><i>Rozmowa Mistrza Polikarpa ze Śmiercią</i> (fr.)</p> <p>Miron Białoszewski, <i>Wywiad</i></p> <p>zadanie projektowe (start-up)</p>	<ul style="list-style-type: none"> – wie, czym jest satyra – rozumie określenie <i>memento mori</i> – wskazuje w tekście elementy humorystyczne – wskazuje elementy łączące <i>Wywiad</i> z tekstem średniowiecznym – wyszukuje w <i>Wywiadzie</i> antytezy – włącza się w prace projektowe 	<ul style="list-style-type: none"> – rozumie, na czym polega demokracja śmierci – wskazuje w tekście średniowiecznym fragmenty o charakterze satyrycznym, uzasadnia swój wybór – wskazuje w <i>Wywiadzie</i> elementy współczesności – zbiera materiały do zadania projektowego 	<ul style="list-style-type: none"> – objaśnia i uzasadnia, na czym polega kontrast między wypowiedziami Śmierci i Mistrza Polikarpa – porównuje tekst średniowieczny z graficzną realizacją motywu <i>danse macabre</i> – uzasadnia, czy <i>Wywiad</i> zawiera elementy groteski 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia związek między zastosowaniem humoru a moralizatorską wymową tekstów średniowiecza – tworzy projekt start-upowy 	<ul style="list-style-type: none"> – porównuje wizerunek śmierci ukazany w <i>Rozmowie Mistrza Polikarpa ze Śmiercią</i> i w tekstach kultury współczesnej
67.	Opowieść o miłości nieszczęśliwej	<p>wprowadzenie do lekcji 57. <i>Opowieść o miłości nieszczęśliwej</i></p> <p><i>Dzieje Tristana i Izoldy</i> (fr.)</p> <p>Halina</p>	<ul style="list-style-type: none"> – zna pojęcia: romans, romans rycerski – czyta tekst ze zrozumieniem – wymienia i opisuje bohaterów tekstu – cytuje argumenty 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, jaką rolę pełni świat przyrody w życiu Tristana i Izoldy – w wypowiedzi argumentacyjnej wyróżnia wstęp, 	<ul style="list-style-type: none"> – ocenia postawę Tristana wobec Ogryna – interpretuje słowa Ogryna, że Tristan jest „umarły” – w wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> – formułuje uniwersalne twierdzenie o miłości, odwołując się do historii uczucia Tristana i Izoldy – w wypowiedzi argumentacyjnej pisze 	<ul style="list-style-type: none"> – w wypowiedzi argumentacyjnej odwołuje się do wielu tekstów kultury – omawia kreacje średniowiecznych kochanków na podstawie

		Poświatowska, [tutaj leży Izold jasnowłosa...]	<p>prawne i moralne wysuwane przez Ogryna</p> <ul style="list-style-type: none"> – pisze wypowiedź argumentacyjną na temat sensu wierności bez miłości – określa osobę mówiącą i bohaterów wiersza Poświatowskiej 	<p>rozwińnięcie, zakończenie</p> <ul style="list-style-type: none"> – określa nastrój wiersza Poświatowskiej, opinię uzasadnia przykładami z tekstu – analizuje budowę składniową ostatniej strofy wiersza, określa wpływ tej konstrukcji na wymowę utworu 	<p>argumentacyjnej zachowuje cechy tej formy gatunkowej</p> <ul style="list-style-type: none"> – na podstawie biogramu Poświatowskiej wyjaśnia, czy wiersz zawiera elementy biograficzne 	<p>efektowny, atrakcyjny wstęp</p> <ul style="list-style-type: none"> – w zakończeniu zręcznie podsumowuje rozważania – wskazuje i interpretuje nawiązania do historii Tristana i Izoldy w wierszu Poświatowskiej 	Dziejów Tristana i Izoldy oraz innych tekstów kultury
68.	Symbolika miłości	wprowadzenie do lekcji 58. <i>Symbolika miłości</i> <i>Dzieje Tristana i Izoldy</i> (fr.)	<ul style="list-style-type: none"> – czyta tekst ze zrozumieniem – opisuje wydarzenia i bohaterów ukazanych w tekście – zbiera materiały do referatu 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje niezwykle wydarzenia, do których doszło po śmierci Tristana i Izoldy – ocenia postępowanie Izoldy o Białych Dłoniach – pisze referat na temat symboli, którymi artyści obrazują miłość 	<ul style="list-style-type: none"> – objaśnia symbolikę nagiego miecza rozdzielającego śpiących kochanków – wzbogaca swój referat prezentacją multimedialną 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, dlaczego literatura tak często sięga po symbole – przygotowuje referat zgodny ze wszystkimi założeniami tej formy wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> – rozważa rolę symboli (np. przedmiotów, roślin, kolorów) w różnych tekstach kultury – wygłasza referat w klasie
69.	Tworzenie własnego tekstu. Szkic interpretacyjny	zadanie 1. Jarosław Iwaszkiewicz, <i>Do Izoldy</i>	<ul style="list-style-type: none"> – zapoznaje się z przykładowym konspektem – czyta tekst ze zrozumieniem – zna zasady tworzenia szkicu interpretacyjnego – stawia tezę interpretacyjną i podejmuje próbę jej uzasadnienia 	<ul style="list-style-type: none"> – bada budowę tekstu, sytuację komunikacyjną, użyte środki językowe, kreację świata przedstawionego – potwierdza prawdziwość swojej tezy za pomocą argumentów wywiedzionych z tekstu oraz z wybranych kontekstów 	<ul style="list-style-type: none"> – wybiera i omawia tylko te elementy składowe utworu, które są ważne dla jego zrozumienia – posługuje się słownictwem pozwalającym wyrazić i uzasadnić własne zdanie – pisze szkic interpretacyjny, zachowując cechy gatunkowe tej formy wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> – pisze efektowny, atrakcyjny wstęp – w zakończeniu zręcznie podsumowuje rozważania 	
70.	Tworzenie własnego tekstu. Wypowiedź argumentacyjna	zadanie 2. Régine Pernaud, <i>Kobieta w czasach katedr</i> (fr.)	<ul style="list-style-type: none"> – zapoznaje się z przykładowym konspektem 	<ul style="list-style-type: none"> – pisze wypowiedź argumentacyjną – rozpoznaje problem rozważany w tekście oraz stanowisko 	<ul style="list-style-type: none"> – posługuje się słownictwem pozwalającym wyrazić i uzasadnić własne zdanie 	<ul style="list-style-type: none"> – pisze efektowny, atrakcyjny wstęp – w zakończeniu zręcznie podsumowuje 	<ul style="list-style-type: none"> – potrafi wskazać wiele tekstów kultury nawiązujących do zagadnienia ujętego w temacie

			<ul style="list-style-type: none"> – analizuje polecenie zawarte w temacie – czyta tekst ze zrozumieniem – zna zasady tworzenia wypowiedzi argumentacyjnej – tworzy plan kompozycyjny wypowiedzi na zadany temat – podejmuje próbę napisania wypowiedzi argumentacyjnej 	<p>autora wobec tego problemu</p> <ul style="list-style-type: none"> – ustosunkowuje się do rozwiązania przyjętego przez autora – odwołuje się do utworów poruszających problem rozważany w tekście – formułuje wnioski 	<ul style="list-style-type: none"> – w wypowiedzi argumentacyjnej zachowuje cechy tej formy gatunkowej – rzeczowo uzasadnia swoje stanowisko wobec problemu rozważanego w tekście – zachowuje logiczną kolejność argumentów 	rozważania	
71.	Poetycka <i>summa</i> średniowiecza	wprowadzenie do lekcji 59. <i>Poetycka summa średniowiecza</i> Dante Alighieri, <i>Boska komedia</i> (fr.)	<ul style="list-style-type: none"> – wie, co oznacza pojęcie <i>summa</i> – wymienia cechy gatunkowe <i>Boskiej komedii</i> – opisuje sytuację egzystencjalną osoby mówiącej w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje najważniejsze elementy kompozycji <i>Boskiej komedii</i> – nazywa typ strof występujących w tekście – określa nastrój fragmentu poematu 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, czy poemat Dantego można nazwać <i>summą</i> – uzasadnia, na czym polega teologiczny i syntetyczny charakter <i>Boskiej komedii</i> 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, jak kompozycja <i>Boskiej komedii</i> wpływa na wymowę utworu – omawia, na czym polega wizyjność poematu Dantego 	<ul style="list-style-type: none"> – porównuje obraz zaświatów w kulturze różnych epok –
72.	Średniowieczna wizja zaświatów	wprowadzenie do lekcji 60. <i>Średniowieczna wizja zaświatów</i> Dante Alighieri, <i>Boska komedia</i> (fr.) Tadeusz Różewicz, <i>Brama</i> miniprzewodnik: motywy i idee średniowieczne	<ul style="list-style-type: none"> – rozumie rolę teocentryzmu w średniowieczu – charakteryzuje obraz piekła z <i>Pieśni III</i> – cytuje określenia piekła z <i>Pieśni IV</i> – stawia tezę i gromadzi argumenty na potrzeby wypowiedzi argumentacyjnej – określa temat <i>Bramy</i> Różewicza – wie, na czym polega turpizm; stara się wyszukać elementy turpistyczne w wierszu 	<ul style="list-style-type: none"> – objaśnia, na czym polega groza dantejskich scen w <i>Boskiej komedii</i>, uzasadnia swoje zdanie – pisze wypowiedź argumentacyjną na temat piekła – wyjaśnia sens napisu nad bramą dantejskiego piekła w wierszu Różewicza, odnosi się do <i>Boskiej komedii</i> – wskazuje w <i>Bramie</i> elementy satyryczne 	<ul style="list-style-type: none"> – określa funkcję zbiorowych scen niedoli ukazanych przez Dantego – w wypowiedzi argumentacyjnej zachowuje cechy tej formy gatunkowej – określa funkcję elementów satyrycznych w <i>Bramie</i> – interpretuje sens związku frazeologicznego w zakończeniu wiersza Różewicza 	<ul style="list-style-type: none"> – rozważa, czy strach przed karą jest dobrą motywacją postępowania człowieka, uzasadnia swoje zdanie – pisze efektowny, atrakcyjny wstęp – w zakończeniu zręcznie podsumowuje rozważania – opisuje piekło w ujęciu Różewicza 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, odwołując się do różnych tekstów kultury, w jaki sposób na przestrzeni wieków zmieniło się postrzeganie śmierci – w wypowiedzi argumentacyjnej odwołuje się do wielu tekstów kultury – wyszukuje w różnych źródłach przykłady potwierdzające stwierdzenie, że współczesność można nazwać cywilizacją śmierci

			Różewicza				
73.	Teologiczna <i>summa</i> średniowiecza	wprowadzenie do lekcji 61. <i>Teologiczna summa średniowiecza</i> św. Tomasz z Akwinu, <i>Wiara i rozum</i> (fr.)	<ul style="list-style-type: none"> – czyta ze zrozumieniem – wymienia dwa rodzaje prawd o Bogu zawartych w dziele 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia, w jaki sposób św. Tomasz pojmuje wiarę religijną – stara się uzasadnić, że dzieło św. Tomasza można nazwać <i>summą</i> 	<ul style="list-style-type: none"> – potrafi wyjaśnić, co to jest scholastyka – opisuje obraz Boga wyłaniający się z fragmentów tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> – uzasadnia, czy Tomasz z Akwinu jest twórcą filozofii czy tylko jej znawcą – porównuje postawy filozoficzne św. Augustyna i św. Tomasza 	<ul style="list-style-type: none"> – porównuje postawy filozoficzne św. Augustyna, św. Tomasza i św. Franciszka
74.	Dyskusja z tradycją w poezji Villona	wprowadzenie do lekcji 62. <i>Dyskusja z tradycją w poezji Villona</i> François Villon, <i>Wielki testament</i> (fr.) Arthur Rimbaud, <i>Sezon w piekle. Poranek</i> zadanie projektowe (antologia zbuntowanych wierszy)	<ul style="list-style-type: none"> – zna formę gatunkową <i>Wielkiego testamentu</i> – określa adresata utworu – wyszukuje w tekście fragment o charakterze ironicznym – wie, co oznaczają określenia <i>poeta przekłęty</i> i <i>synkretyzm rodzajowy</i> – czyta ze zrozumieniem tekst Rimbauda, określa osobę mówiącą i adresata – wypisuje z tekstów tropy semantyczne – włącza się w prace projektowe 	<ul style="list-style-type: none"> – wypisuje z tekstu Villona elementy składające się na autoportret poety – wymienia rady udzielane przez Villona czytelnikom – wskazuje w dziele Villona elementy liryczne, epickie i dramatyczne – określa temat tekstu Rimbauda – wypisuje z tekstów środki składniowe i określa ich funkcję – zbiera materiały do zadania projektowego 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje elementy balladowe w utworze Villona – wymienia formy gatunkowe, do jakich nawiązuje Rimbaud – opracowuje antologię zbuntowanych wierszy 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia i uzasadnia, na czym polega dialog Villona z tradycją literacką i kulturową – omawia rolę ironii w dziele Villona – porównuje podejście Villona i Rimbauda do życia, uwzględnia podobieństwa i różnice między ich dziełami – ilustruje wybranym tekstem kultury każdy z wierszy zamieszczonych w antologii 	<ul style="list-style-type: none"> – wnioski z porównania dzieł Villona i Rimbauda zapisuje w formie interpretacji porównawczej – porównuje i ocenia efekty projektów, publikuje najlepszą antologię w formie albumu
75.	Projekcja filmu <i>Siódma pieczęć</i>	<i>Siódma pieczęć</i> , reż. Ingmar Bergman, 1957	– ogląda film <i>Siódma pieczęć</i>				
76.	W poszukiwaniu Boga – <i>Siódma pieczęć</i>	wprowadzenie do lekcji 63. <i>W poszukiwaniu Boga – Siódma pieczęć</i> <i>Siódma pieczęć</i> , reż. Ingmar Bergman, 1957 Apokalipsa	<ul style="list-style-type: none"> – określa formę gatunkową filmu – przedstawia swoje wrażenia po obejrzeniu dzieła – wymienia i charakteryzuje bohaterów – omawia główne wątki – wie, jaki tekst kultury 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje, jakie wyobrażenie ludzi średniowiecza o świecie ukazano w filmie – określa nastrój ostatniej sceny filmu – wskazuje w filmie elementy symboliczne 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje w filmie postaci, które reprezentują współczesny sposób postępowania – ocenia wizerunek Śmierci w filmie – interpretuje wymowę gry w szachy ze Śmiercią 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje w filmie nawiązania do Biblii, określa ich funkcje – opisuje różne oblicza miłości ukazane w filmie – interpretuje wymowę filmu w kontekście fragmentu Apokalipsy świętego Jana 	<ul style="list-style-type: none"> – porównuje, w jaki sposób kultura i literatura prezentują lęki człowieka średniowiecza i człowieka współczesnego

		świętego Jana (8,1–11)	stanowi kontekst dla filmu Bergmana				
77.	Sztuka i architektura średniowiecza	wprowadzenie do lekcji 64. <i>Sztuka i architektura średniowiecza</i> Julian Przyboś, <i>Widzenie katedry w Chartres</i> miniprzewodnik: wynalazki średniowiecza	<ul style="list-style-type: none"> wymienia cechy charakterystyczne stylu romańskiego w architekturze podaje przykłady zabytków sztuki romańskiej ze swojego regionu wymienia cechy stylu gotyckiego w architekturze przedstawia, kim jest i do kogo kieruje swoją wypowiedź osoba mówiąca w wierszu Przybosia 	<ul style="list-style-type: none"> podaje cechy malarstwa i rzeźby w stylu romańskim i gotyckim określa nastrój wiersza Przybosia gromadzi materiał do referatu na temat tego, co średniowiecznego podoba się dzisiejszym nastolatkom 	<ul style="list-style-type: none"> podaje przykłady romańskich i gotyckich dzieł malarskich i rzeźbiarskich wyjaśnia, jak należy rozumieć słowo <i>widzenie</i> zawarte w tytule wiersza Przybosia pisze referat zgodnie z założeniami tej formy wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje różnice między stylem rzeźby gotyckiej i romańskiej rozważa zasadność poznawania zabytków epok minionych, odwołuje się do wiersza Przybosia wzbogaca swój referat prezentacją multimedialną 	<ul style="list-style-type: none"> analizuje wizerunek katedry w Chartres ukazany w wierszu Przybosia; porównuje go ze zdjęciem tego kościoła zamieszczonym w podręczniku wygłasza referat w klasie
78.	Katedra fantastyczna	wprowadzenie do lekcji 65. <i>Katedra fantastyczna</i> Jacek Dukaj, <i>Katedra</i> (fr.) miniprzewodnik: konwencja fantastyczna w literaturze	<ul style="list-style-type: none"> czyta ze zrozumieniem fragmenty tekstu Jacka Dukaja wskazuje w tekście te cechy fantastycznej Katedry, które można odnieść do rzeczywistego obiektu architektury sakralnej 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje w tekście Dukaja pojęcia naukowe i neologizmy, określa ich funkcje wyjaśnia, czy z perspektywy współczesnej młodzieży warto czytać literaturę fantasy 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje w tekście Dukaja fragmenty o charakterze uroczystym zwraca uwagę na inne przejawy patosu w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> określa sens zamieszczenia pojęć i wyrażeń religijnych w tekście Dukaja wyjaśnia sens zadedykowania opowiadania Gaudiemu 	<ul style="list-style-type: none"> porównuje tekst Jacka Dukaja z filmem Tomka Bagińskiego, zwracając uwagę na ukształtowanie przestrzeni, w jakiej rozgrywają się zdarzenia, oraz obraz katedry i jej symbolikę
79.	Analiza tekstu nieliterackiego. Sprawdzenie umiejętności	Aron Guriewicz, <i>Kategorie kultury średniowiecznej</i> (fr.) zadania 1.–10.	<ul style="list-style-type: none"> analizuje strukturę tekstu dostrzega sposób prowadzenia wywodu i argumentację wskazuje metafory w akapicie 3., podejmuje próbę wyjaśnienia ich sensu podaje synonim słowa <i>antyteza</i> 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje tezę akapitu 1. i argumenty na jej rzecz podane przez autora wyjaśnia sens metafory z 3. akapitu wie, o jakiej kategorii kultury średniowiecznej mówi autor wypisuje z tekstu przeciwieństwa obrazujące dualizm myślenia ludzi 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, jakiej kategorii kultury średniowiecznej tekst dotyczy uzasadnia, jaki był główny cel podróży w średniowieczu określa funkcję wypowiedzi nawiasowych ocenia prawdziwość twierdzeń na temat tekstu, uzasadnia 	<ul style="list-style-type: none"> uzasadnia, jaką rolę w argumentacji Guriewicza odgrywają odwołania do <i>Boskiej komedii</i> Dantego 	

				średniowiecza	swoje zdanie		
80.	Średniowiecze. Powtórzenie i sprawdzenie wiadomości		<ul style="list-style-type: none"> – zna czas trwania epoki – zna omówione teksty średniowieczne – zna motywy i idee średniowiecza – wie, czym była literatura parenetyczna – wie, kto był najwybitniejszym filozofem dojrzałego średniowiecza – wie, jakie dwa style występowały w sztuce średniowiecza 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, czym był średniowieczny uniwersalizm – wyjaśnia, jaki stosunek do <i>sacrum</i> mieli ludzie średniowiecza – wyjaśnia, jak ludzie średniowiecza postrzegali śmierć – zna poglądy św. Tomasza – wyjaśnia, czym wyróżnia się <i>Wielki testament</i> na tle innych tekstów epoki 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia wzory parenetyczne epoki, powołując się na przykłady – omawia pojęcie <i>deesis</i>, odnosi je do konkretnych dzieł epoki – omawia style w sztuce średniowiecza, powołuje się na przykłady – umie przedstawić poglądy św. Tomasza – objaśnia pojęcie <i>teodycea</i> 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, w jaki sposób współcześni twórcy odwołują się do tradycji średniowiecznej, podaje przykłady 	
81.	Praca klasowa						

Pozostałe lekcje zostaną poświęcone na omówienie sprawdzianów, prac klasowych, na prezentacje projektów uczniowskich, zadań dodatkowych oraz realizację innych, zaproponowanych przez uczniów tematów.